

RENAȘTEREA

FONDATOR: EPISCOP

NICOLAE IVAN 1919

Anul XXV
Serie nouă
Decembrie
2015

12
(308)

Prețul: 2,5 lei

EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ A VADULUI, FELEACULUI ȘI CLUJULUI

† Andrei

Arhiepiscopul Vadului, Feleacului și Clujului și
Mitropolitul Clujului, Maramureșului și Sălajului

Copiii și tinerii bine educați devin cu vârsta tot mai înțelepți

Iisus sporea cu înțelepciunea și cu vârsta și cu harul la Dumnezeu și la oameni
(Luca 2, 52)

Un tânăr bine educat este de mare preț și în fața lui Dumnezeu și în fața oamenilor. Când vezi un copil bine crescut, ți se bucură sufletul. În copilul bine educat vezi amestecate inocența, dragălașenia, bunătatea și multe alte virtuți.

Pentru ca lumea în care trăim să devină mai bună, nu există altă soluție decât educarea copiilor și tinerilor. Așa precum pentru înnoirea unei grădini trebuie să se sădească arbuști noi, iar, ca să crească și să înflorească, trebuie să fie bine îngrijiți, mai ales că nu există posibilități prea mari de a transplanta arbori bătrâni și de a-i face să rodească, tot așa, pentru îmbunătățirea atmosferei din societate, de care ne plângem, nu există altă posibilitate decât educarea tinerilor.

Atunci când ei vin pe lume sunt ființe nevinovate. Lipsa unei educații corecte îi poate denatura. Ei pot îndulci viața noastră amară. Pe bună dreptate se spune că zâmbetul copilului este pentru mamă ca o rugăciune pentru Dumnezeu. În preajma copilului stăruie mereu o atmosferă de lumină și frumusețe.

A educa copiii și tinerii înseamnă a te îngriji ca sufletele lor să fie ferite de stricăciunea lumii și ca semințele onestității implântate în ei să ajungă să încolțească fericit, prin neîncetate îndemnuri și exemple, apoi ca mințile lor să fie pătrunse de cunoașterea adevărată a lui Dumnezeu.

Dacă lucrul acesta nu se întâmplă s-ar putea ca viața lor să fie ratată. Iar marele pedagog Comenius se întreabă: *Ce sunt cei bogați fără înțelepciune, decât niște porci îngrișiți cu tărâțe? Și ce sunt cei săraci fără înțelegerea lucrurilor, decât niște măgari și condamnați să ducă poveri? Ce este cel frumos care n-a învățat nimic, decât un papagal împodobit cu pene?*

Modelul absolut de copil și de tânăr educat este Domnul Iisus Hristos, Cel născut în ieslea Betleemului. Îmi veți zice că El este Dumnezeu. Este adevărat. Este Dumnezeu desăvârșit, dar și om desăvârșit. Noi nu putem spune ca monofiziții că dumnezeirea din el a absorbit umanitatea. Prin întrupare, făcându-se asemenea oamenilor (Filipeni 2, 7), S-a manifestat exact ca un om, în afară de păcat. Colindul ne spune că *Pe Fiul în al Său nume, / Tatăl L-a trimis în lume, / Să se nască și să crească, / Să ne mântuiască*. Iar Sfântul Evanghelist Luca precizează că *Iisus sporea cu înțelepciunea și cu vârsta și cu harul la Dumnezeu și la oameni* (Luca 2, 52).

Evangheliile canonice nu ne relatează multe întâmplări din viața Pruncului Iisus. Ne spune Sfântul Luca, în capitolul 2 al Evangheliei sale, că, la 12 ani, copilul Iisus, de Paști, a mers împreună cu părinții Săi la Ierusalim. După încheierea sărbătorii, spre neliniștea părinților Săi, a rămas în templu. Ei credeau că este prin mulțimea pelerinilor ce se întorceau acasă. S-au întors după El și, la trei zile, L-au găsit în templu, discutând cu învățătorii Legii. Reiese de aici că Pruncul Iisus era dus de părinți la slujbele religioase și că era interesat de religie. *A coborât cu ei, spune Luca, și a venit în Nazaret și le era supus* (Luca 2, 51). Pruncul Iisus era ascultător și cuminte.

Multe alte amănunte ni le relatează evangheliile apocrife. Chiar dacă nu sunt canonice, povestirile pe care ni le prezintă sunt în spiritul Evangheliei lui Hristos. De exemplu, Evanghelia lui Pseudo-Matei, relatându-ne fuga în Egipt din fața lui Irod care căuta viața Pruncului, ni-L arată pe Copilul Mântuitor plin de har și de putere. Regnul mineral, vegetal și animal erau în armonie cu El și-L ascultau: *I se închinau leii și leopardzii și mergeau alături de ei prin deșert. Oriunde se duceau Maria și Iosif, ei o luau înainte și le arătau drumul, apoi își aplecau capetele închinându-se lui Iisus. Prima zi când Maria văzu leii și alte neamuri de sălbăticiuni venind în preajma sa încrămeni de frică. Dar Pruncul Iisus o privi cu un chip vesel și-i zise: mamă, nu te teme, căci nu aleargă spre tine ca să-ți facă rău, ci ca să-ți se supună*. Toate acestea datorită sfințeniei, bunătății și nevinovăției Lui.

Iar Evanghelia lui Pseudo-Toma ne relatează ce s-a întâmplat după ce s-au întors în Nazaret: *Copilul Iisus, pe când avea cinci ani, se juca după ploaie în albia unui pârâu: aduna apele murdare în câteva gropi și le limpezia cu un singur cuvânt poruncitor. Frământând apoi cu mâinile noroiul moale a plâsmuit douăsprezece vrăbii. A făcut aceasta într-o sâmbătă. Mai mulți copii se jucau împreună cu El. Un iudeu, care a văzut că Iisus se juca în ziua de sabbat, a alergat și L-a pârât tatălui Său zicând: Iată, fiul tău se joacă la pârâu; a făcut douăsprezece păsări de noroi profanând ziua sabbatului. Iosif veni la pârâu și văzându-L pe Iisus începu să-L certe: De ce faci în zi de sabbat ce nu este îngăduit? Dar Iisus, lovindu-și palmele una de cealaltă, strigă vrăbiilor de noroi: luați-vă zborul! Și păsările au bătut din aripi și s-au îndepărtat cu mare larmă. Iudeii care erau de față s-au împăimântat. Se vede limpede că Pruncul Iisus era sociabil, prietenos și lipsit de habotnicie. Jocurile Lui erau cuminti și nevinovate. Nu exista pe atunci calculator că, dacă ar fi existat, cu siguranță, l-ar fi folosit în mod pozitiv și fără excese. Și, iarăși cred că Pruncul Iisus este modelul absolut de copil și tânăr bine educat.*

Nici o altă îndeletnicire n-are importanța pe care o are educarea și formarea tinerilor. *Cel ce va face și va învăța, zice Mântuitorul, acesta mare se va chema în împărăția cerurilor* (Matei 5, 19). Iar Sfântul Antonie cel Mare, părinte cu foarte

¹ Jan Amos Comenius, *Didactica Magna*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1980, p. 14.

² Ernest Bernea, *Îndemn la simplitate*, Editura Anastasia, București, 1995, p. 109.

³ Jan Amos Comenius, *op. cit.*, p. 14.

⁴ *Ibidem*, p. 34.

⁵ Prof. Ioan Brie, *73 Colinde*, Cluj-Napoca, 1980, p. 6.

⁶ Cristian Bădiliță, *Evangheliile apocrife*, Humanitas, București, 1996, p. 167.

⁷ *Ibidem*, p. 103.

SĂRBĂTORI FERICITE!

DIN SUMAR:

- O globalizare a răului – **PR. BOGDAN IVANOV**.....(p. 2)
- Prezența lui Artur Silvestri – **ALEXANDRU NEMOIANU**.....(p. 3)
- Călătorim spre Betleem
alături de Maica Domnului – **CEZAR LOGIN**.....(p. 3)
- Închinarea Mașilor oglindită în icoane – **MARCEL MUNTEAN**.....(p. 4)
- Tereza Pruncului Iisus
și copilăria duhovnicească – **IEROM. BENEDICT VESA**.....(p. 5)
- Un obstacol de lumină – **AUREL SASU**.....(p. 5)
- Nașterea de copii,
bucurie și responsabilitate – **PROTOS. SIMEON PINTEA**.....(p. 9)

mulți ucenici, trage această concluzie: *Cel ce poate îmblânzi pe cei neînvațați, ca să iubească învățătura și îndreptarea, făcător de om trebuie să se numească*⁸.

Această misiune nu-i nici simplă și nici ușoară. Arta artelor, zice Sfântul Grigorie de Nazianz, este să-l formezi pe om, cea mai instabilă și cea mai complicată ființă dintre viețuitoare⁹. Dar cine reușește să o ducă până la capăt are mare merit, pentru că a forma corect tineretul valorează mai mult decât a cuceri Troia¹⁰. Pedagogul Jan Amos Comenius se întreba retoric și tot el își răspundea: *Ce dar mai mare și mai bun putem aduce societății decât să învățăm și să cultivăm tineretul?*¹¹ Apoi ne spune ce înțelege el prin educarea tineretului: *A educa tineretul cu prevedere înseamnă a te îngriji dinainte ca sufletele lor să fie ferite de stricăciunea lumii și ca semințele onestității să implântate în ei să ajungă să încolțească fericit, prin neîncetate îndemnuri și exemple, apoi ca mințile lor să fie pătrunse de cunoașterea adevărată a lui Dumnezeu și a felurilor Sale zămisliri și astfel să se obișnuiască să vadă lumea prin lumina lui Dumnezeu, să iubească și să cinstească pe Părintele luminilor, mai presus de orice*¹².

Pe copii și pe tineri îi educăm cu cuvântul, dar, mai ales, cu exemplul. Sfântul Ignatie Teoforul insistă asupra acestui adevăr: *Mai bine este să taci și să faci, decât să vorbești și să nu faci. Bine este a învăța dacă cel ce învață face. Unul este învățătorul, Domnul Iisus Hristos, Cel care a zis și a făcut; iar cele pe care le-a făcut tăcând sunt vrednice de Tatăl Lui. Cel ce are cu adevărat cuvântul Lui Iisus, acela poate să audă chiar tăcerea Lui, ca să fie desăvârșit, pentru ca să facă prin cele ce spune și să se cunoască prin cele ce face*¹³.

Trei instituții îi educă și îi formează pe tineri: Familia, Biserica și Școala. Totul începe în familie. Aici este mediul în care se formează viitorul om. Părinții au o responsabilitate deosebită în ce privește devenirea copiilor lor. Sfântul Apostol Pavel e clar în acest sens: *Dacă cineva nu poartă grijă de ai săi și mai ales de casnicii săi, s-a lepădat de credință și este mai rău decât un necredincios* (1 Timotei 5, 8). Vestitul pedagog Iohann Heinrich Pestalozzi scrie o carte întregă intitulată: „Cum își învață Gertruda copiii”. Rolul mamei în formarea copiilor este esențial. Și o spune din propria-i experiență. *Mama l-a învățat la sânul ei să gângerască numele lui Dumnezeu*¹⁴. Mama are credibilitate pentru copilul ei. *Am crezut în mama mea; inima ei mi-a arătat pe Dumnezeu. Dumnezeu este Dumnezeul inimii mele, Dumnezeul inimii ei. Nu cunosc alt Dumnezeu. Dumnezeul creierului meu e o himeră; nu cunosc alt Dumnezeu decât pe Dumnezeul inimii mele și mă simt om numai în credința pe care o am în Dumnezeul inimii mele. Dumnezeul minții mele este un Dumnezeu fals, mă pierd adorându-l; Dumnezeul inimii mele este Dumnezeul meu, mă încred în dragostea Lui. Mamă, mamă, tu mi-ai arătat pe Dumnezeu în învățăturile tale și eu l-am găsit în supunerea mea față de tine*¹⁵.

Credința o sugem odată cu laptele de la sânul mamei noastre. Îl auzim pe Ion Creangă, neîntrecutul povestitor, aducându-și aminte: *Așa era mama în vremea copilăriei mele, plină de minunății, pe cât mi-aduc aminte și-mi aduc bine aminte, căci brațele ei m-au legănat când îi sugeam făța cea dulce și mă alintam la sânul ei, gângerind și uitându-mă în ochi-i cu drag! Și sânge din sângele ei și carne din carnea ei am împrumutat, și a vorbi de la dansa am învățat. Iar înțelepciunea de la Dumnezeu, când vine vremea de a pricepe omul ce-i bine și ce-i rău*¹⁶.

Nu numai mamele, ci și tații au mare responsabilitate față de copiii lor, față de viitorul societății. Unul dintre entuziaștii acestui neam, Ioan Alexandru, de la a cărui moarte se împlinesc 15 ani, spunea: *Mi-e gândul la casele pline de copii din toată țara, la ceasul sfânt de seară când tatăl, întors ostenit de la lucru din câmp sau din fabrică, împarte, la lumina lămpii, pâine pruncilor, pâine însoțită de cuvânt rar, plin de iubire și nădăjduire pe acest pământ românesc al părinților noștri*¹⁷. Autorul citat a realizat rolul esențial pe care-l au părinții în educarea copiilor. În poemul „Casa părintească” spune: *Sfânt obicei, părinții din părinți! O mână sapă alta se închină! Și Domnul picură din mila lui! Ulei în graiul lămpii pe colină*¹⁸.

Din nefericire, în lumea noastră postmodernă foarte mulți oameni nu mai văd familia așa. Pe bună dreptate, Prefericitul Părinte Daniel subliniază că totdeauna au existat crize în familie. Astăzi, însă, familia natu-

rală tradițională se află în criză, în mutație spre un viitor confuz și incert, în toată Europa, astfel încât criza familiei este percepută ca simptom al civilizației occidentale, o criză a societății contemporane însăși¹⁹.

Cum se poate depăși această criză? Zicem noi că printr-o apropiere a Bisericii de familiile creștine și de copiii lor. Biserica este a doua instituție care trebuie să se ocupe de educarea copiilor. Biserica trebuie să colaboreze cu familia. Trebuie cultivată legătura dintre taina familiei și taina Bisericii, între taina copilului și taina persoanei, de vreme ce, pentru a fi om adevărat, Domnul Iisus Hristos S-a născut din femeie și a intrat în istorie ca și copil la Crăciun.

Biserica trebuie să vină în întâmpinarea familiei, conlucrând la educarea copiilor. E de mare importanță catehizarea acestora, începând de la grădiniță și până la nivelul studiilor superioare. Școala își face și ea, în măsura în care reușește, misiunea ei, dar, cu gândul că în școală se face oră de Religie, nu se poate renunța la catehizarea de la biserică și la programele de natură educativă cu copiii și cu tinerii.

Dacă suntem obiectivi vom recunoaște că nici noi, episcopii, nu avem o strategie coerentă referitoare la educarea tinerilor, că nu toți preoții fac catehizație sau programe cu copiii, care presupun chiar și excursii, pelerinaje și competiții sportive. Și nu fac, nu neapărat din rea voință, ci și pentru că această activitate necesită o oarecare harismă. Și apoi trebuie subliniată o altă realitate tristă: multe parohii sunt îmbătrânite și nu mai au copii. Însă, indiferent de numărul lor, mulți sau puțini, trebuie să ne ocupăm de ei, căci reprezintă viitorul Bisericii.

A treia instituție care are un rol esențial în formarea copiilor și a tinerilor este Școala. Școala și Biserica au mers mână în mână sute de ani când a fost vorba de formarea tinerei generații. E adevărat că nu întotdeauna au știut s-o facă la modul absolut al cuvântului. De aceea, Părintele Toma Chiricuță, preot de vocație și tată al Profesorului Ioan Chiricuță medicul care a întemeiat Institutul Oncologic din Cluj, se întreba retoric: *Suntem suficient aprovizionați noi, născătorii și educatorii copilului, adolescentului și a tânărului, cu înțelegere, cu iubire și jertfă, pentru a-i călăuzi? Avem noi, părinții și învățătorii, îndestulătoare bogăție de adevăr, de bine și de frumos în fagurele sufletului nostru, spre a hrăni cu miera lui sufletul generației care se ridică, în așa fel încât, atunci când se va plini vremea, să-i putem încredința ei lucrarea și rodirea de mâine a sufletului Patriei noastre? Iată, gânduri, iată griji și întrebări, pe care e bine ca să ni le punem cu seriozitate și cu putere, în această vreme, noi, oamenii maturi ai generației actuale, prin care gândeste și trăiește neamul*²⁰.

Privind realist ceea ce se întâmplă vom recunoaște că nici părinții, nici preoții, nici dascălii nu se pot mulțumi cu rezultatul misiunii lor. În ce-i privește pe părinți, nu toți au o viață religioasă profundă; preoții, nu toți sunt râvnitori; iar dascălii, nu toți au harisma pedagogică de care ar fi nevoie. Ne încurajează faptul că, totuși, mulți tineri sunt binecrescuți. Dar sunt destui care n-au o viață de creștini practicanți.

Tinerii bine educați pot schimba lumea și o pot face mai bună. Pruncul Iisus, a Cărui naștere o sărbătorim, și Care sporea cu înțelepciunea și cu vârsta și cu harul la Dumnezeu și la oamenii (Luca 2, 52), a schimbat mersul întregii istorii universale. Creștinii practicanți își dau seama de rolul Lui unic în ce privește soarta omenirii.

Toți avem nevoie de El. Giovanni Papini, scriitor marxist la început, după convertire, a scris o carte dedicată vieții lui Hristos. Adresându-l se Îl spune: *Toți au nevoie de Tine, chiar cei ce nu știu: cei ce nu știu mai amarnic ca cei ce știu. Flămândul își închipuie că umblă după pâine, dar îi e foame de Tine; însetatul crede că vrea să bea apă, dar îi este sete de Tine; bolnavul se mângâie că răvonește sănătatea, dar boala lui nu-i decât lipsa Tăi*²¹.

În spiritul Evangheliei Lui dorim să-i formăm pe tineri. Din păcate cele trei instituții, Familia, Biserica și Școala, n-au făcut tot ce trebuie în acest sens. Pe fondul lipsei noastre de implicare, de apropiere și de înțelegere, pe bună dreptate tinerii și-au arătat nemulțumirea. Prilejul l-a oferit catastrofa de la Clubul Colectiv. Și astăzi ne doare sufletul atât pentru tinerii ce-au suferit acolo, cât și pentru părinții lor. Sigur că ne-am arătat compasiunea și le-am împărțit durerea făcând ceea ce puteam noi face. Pe lângă rugăciunile organizate, începând cu Piața Catedralei din Cluj și în multe biserici, studenții teologi, în mod organizat, au donat sânge. Apoi s-a făcut o colecție în toată Arhiepiscopia, adunându-se suma de 255.279 lei, acțiune pentru care le mulțumim preoților și credincioșilor noștri. Banii nădăjduim să ajungă acolo unde este mai mare nevoie.

Tinerilor nu li se poate cere să se comporte ca bătrânii. Înțeleptul Solomon zice: *Bucură-te, omule, cât ești tânăr și inima ta să fie veselă în zilele tinereții tale și mergi în căile inimii tale și după ce-ți arată ochii tăi, dar să*

știi că, pentru toate acestea, Dumnezeu te va aduce la judecata Sa (Eclesiastul 11, 9). Deci și bucurie și bună cuviință.

Față de educarea tinerilor noi, cei maturi, avem o mare răspundere. Părintele Arsenie Papacioc avea o maximă care-i mereu valabilă: *Dacă tinerețea ar ști, și dacă bătrânețea ar putea. Cât suntem tineri și cu mare putere de muncă, avem nevoie de experiența bătrânilor, care fizic nu mai au mare putere, dar care ne pot sfătui. Altfel riscăm ca, fără sfaturi potrivite, sau chiar derutați de păreri îndoielnice, să nu acționăm în cel mai fericit mod. Și știm cu ce rapiditate comunică tinerii pe Facebook. Și lucrurile bune și lucrurile rele, aproape instantaneu, pot fi comunicate milioane de oameni. Sigur că de dorit ar fi ca și cei ce au idei luminoase să se folosească de aceste mijloace tehnice rapide.*

Suntem în preajma clipelor de lumină, când Hristos Domnul coboară pe Pământ ca oamenii să devină mai buni. Noi nădăjduim că tinerii noștri, folosindu-se de modelul Lui, să facă o lume mai bună, mai dreaptă, mai corectă și mai sfântă. Și îndemnul nostru, folosindu-se de o strofă de colind, vi se adresează tuturor: *Și-acum te las, fii sănătos și vesel de Crăciun; Dar nu uita, când ești voios, creștine să fii bun!*²²

Sărbători ferice vă dorim de Crăciun, de Anul Nou și de Bobotează!

²² Prof. Ioan Brie, 73 Colinde, Cluj-Napoca, 1980, p. 74.

O globalizare a Răului

Pr. Bogdan Ivanov

cena europeană a ultimei săptămâni ne arată că asistăm la dezvoltarea unei culturi a fricii, care destabilizează nu doar societatea franceză însăși, ci și atentatele teroriste de acum câteva zile, ci chiar o lume întreagă. La orizontul continentului nostru se profilează tot mai mult terorismul, ca armă de revendicare politică, dar și de sancțiune morală. Această erupție violentă de ură a devenit tot mai prezentă în inima unui continent care se definește pe sine ca fiind ospitalier, deschis și primitor cu toți. Iar violența cu care se răspunde acestor valori ne pune serioase semne de întrebare privind limitele unei astfel de conviețuirii.

În primul rând asistăm la o proliferare a morții ca sancțiune morală pentru un anumit tip de politică externă a unei țări. Nu este o pedeapsă să ucizi oameni pentru o anumită orientare politică a țării lor, ci este în primul rând un atentat la adresa încrederii cu care acea țară te-a primit și a semenilor lângă care ai conviețuit. Terorismul își asumă rolul unei instanțe morale supreme, care în mod fals încearcă să lupte împotriva violenței cu o violență și mai mare. De aici lupta poate părea inegală, întrucât nu poți învinge cu armele un inamic care luptă în primul rând la adăpostul convingerilor lui. Iar aceste convingeri nu sunt aproape deloc politice și chiar deloc militare. Inspirat spunea Mitropolitul Bartolomeu Anania că, dacă războiul de agresivitate e opera diavolului, terorismul - agresiv prin definiție - e diavolul însuși.

Uciderea în numele sacralului arată că religia, dacă nu operează o schimbare în profunzimea ființei umane, poate alimenta atât ce e mai bun, dar și ce e mai rău în om. Din această poziție creștinismul reprezintă singurul proiect religios care își propune ambițios să îl schimbe pe om din interior, să îl preia de la statutul de ființă robită de porniri violente și să îl ridice la demnitatea de făptură înnoită după chipul iubirii și al iertării divine. Poate părea pretențios spus, dar creștinismul nu este o religie, ci este însăși viața omului, mereu un șantier care curăță urmele unei umanități violente și incapabile să trăiască în pace cu sine și cu ceilalți.

Acest moment tragic pe care Europa îl traversează arată și un eșec al proiectului de stat secular, pe care îl promovează de secole ca un model de societate deschisă și egală pentru toți. Dacă Îl alungi pe Dumnezeu din spațiul public și în final din viețile oamenilor nu reușești să lărgesti spațiul pentru o mai bună integrare a celor care nu cred. Dimpotrivă secularismul a desertificat substanța umană a societății europene și a făcut-o incapabilă să îi mai adune pe oameni în jurul unor proiecte comunitare. Pentru a crea o comunitate, care să nu se dezintegreze în fața urii, a egoismului sau fricii, avem nevoie de un ciment spiritual, care orientează aceste porniri umane spre idealuri mai înalte precum respect, iubire, îngăduință. E nevoie doar de tragedii pentru a înțelege că sunetul clopotelor într-o metropolă precum Parisul nu este doar un palid ecou din trecut, ci în primul rând un apel care ne trezește și ne adună împreună într-o mare familie de suflete. Doar moartea violentă a semenilor ne mai amintește că numai împreună suntem mai puternici și doar iubindu-ne putem să biruim frica și chiar moartea.

Singura miză a acestei crize este aceea de ne regândi proiectul de societate în care trăim, de a ne redescoperi rădăcinile creștine, singurele care ne unesc în mod real și care ne oferă argumentul să luptăm împotriva acestei globalizări a răului.

⁸ Filocalia 1, Sibiu, 1947, p. 6.

⁹ Apud Jan Amos Comenius, op. cit., p. 7.

¹⁰ Ibidem.

¹¹ Ibidem.

¹² Ibidem, p. 14.

¹³ Sfinții Părinți, despre educație, Editura Cuvântul Vieții, București, 2015, p. 71.

¹⁴ I. H. Pestalozzi, Cum își învață Gertruda copiii, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1977, p. 13.

¹⁵ Ibidem, p. 133.

¹⁶ Ion Creangă, Povești, amintiri, povestiri, Editura Eminescu, București, 1980, p. 171.

¹⁷ Ioan Alexandru, Iubirea de Patrie, Editura Minerva, București, 1985, p. 94.

¹⁸ Ioan Alexandru, Pământ Transfigurat, Editura Minerva, București, 1982, p. 165.

¹⁹ Familia și Viața la începutul unui nou mileniu creștin, București, 2001, p. 33.

²⁰ Fântâna Dommilor, 6, Aprilie, 1933, p. 176.

²¹ Giovanni Papini, Viața lui Iisus, Editura Orizonturi, București, 2012, p. 470.

Tableta lunii

Prezența lui Artur Silvestri

Alexandru Nemoianu

Jackson, Michigan
(Statele Unite)

Amâne un adevăr că cel mai adesea viitorul vine între cei vii mai devreme decât ei se așteaptă și îi află „nepregătiți”. Cred că aceasta este dovada că ne aflăm sub paza unui „plan” și a unei purtări de grijă a cărei măreție nu o vom putea pricepe vreodată, ci o putem doar contempla.

Cred că cele spuse mai sus sunt adevărate și în privința tragicelor împrejurări care au confruntat ceea ce, după cunoștința și conștiința mea, este cultura românească autentică, în Postul Crăciunului din 2008. În 30 Noiembrie al celui an, de Sfântul Apostol Andrei, Cel dintâi chemat, Artur Silvestri pleca fulgerător dintre noi. În termeni omenești și sub înțelegere omenească această plecare nu poate fi înțeleasă și nu poate fi acceptată. Prin urmare ea, plecarea de care vorbesc, a fost sub semnul unei altei Voințe, despre care, în această clipă de imensă durere și tristețe, trebuie, trebuie să ne încăpățănăm să credem că este Infinit Bună. Dacă nu vom crede asta, ne vom pierde și vom pierde și lumea aceasta, și pe cea viitoare.

Nu este rostul acestor rânduri și nici nu este în puterea semnatarului lor să vorbească acuma despre ce este Opera lui Artur Silvestri. Poate mai târziu, când ceva din durerea personală se va așeza, voi putea spune cate ceva despre ce a însemnat Artur Silvestri pentru mine. Dar „ceva”, acum, tot trebuie spus.

Opera lui Artur Silvestri cuprinde două părți, care se fac un întreg. Sunt scrierile lui, atât de numeroase și atât de complexe încât pot alcătui o bibliotecă în sine. Un singur fragment al acestor scrieri (mă refer la cele despre „imobiliar”) ar putea fascina mult viitorul. Căci scrierile despre „imobiliar” ale lui Artur Silvestri nu au doar valoare „practică”, ci ele sunt un model unic de înțelegere a fenomenului istoric prin și dinlăuntru „casei”. Un model, după cunoștința mea, fără precedent în literatura de orice fel a lumii. Dar în plus, Artur Silvestri, prin Asociația Română pentru Patrimoniu și publicațiile și editurile ei, a salvat, a mântuit - și nu folosesc superficial aceste cuvinte! - cultura românească de la pierzania în slugărnicia imitativă a sicofanților culegători de firimituri de la bugetul „de stat”, uneltele anciliare ale „puterii”.

Artur Silvestri a salvat ceva din „România tainică” și, celor care stau pentru ea, le-a dăruit ceea ce nu are preț: certitudinea că „nu suntem singuri”.

În acest context, hotărârea Doamnei Mariana Brăescu Silvestri, „Doamna Casa Lux”, de a continua activitatea Asociației Române pentru Patrimoniu are o valoare istorică. Iar la asta adăuga că această hotărâre înseamnă și o declarație de dragoste în veșnicie. O declarație care nu înseamnă sfârșitul unei povești de dragoste, ci este afirmarea unei iubiri fără sfârșit.

Hristos Se naște! Măriți-L!

Călătorim spre Betleem alături de Maica Domnului...

Cezar Login

Au trecut treizeci și cinci de zile de post și rugăciune stăruitoare. Acum călătoria duhovnicească spre sărbătoarea Nașterii Domnului se apropie de ținta sa. Nevoința se intensifică, iar cateheza imnografică ne călăuzește pașii tot mai atent pentru a străbate în mod adecvat și ultima parte a Postului Crăciunului.

După cum praznicul Nașterii Domnului este adesea numit în imnografie „al doilea Paști”, tot așași perioada cuprinsă între 20-24 decembrie este frecvent numită „Săptămâna Mare a Crăciunului”. Mai mult, această perioadă are drept model chiar Săptămâna Sfințelor Pătimiri. Și este firesc, pentru că între Întruparea Domnului și Învierea Sa, care este punctul culminant al economiei mântuirii, există o legătură indisolubilă.

Începând cu data de 20 decembrie, la slujba Pavcerniței apar canoane de rugăciune speciale, alcătuite după modelul canoanelor cântate la Deniile Săptămânii Mari. „Titlurile” (acrostihurile) acestor canoane fac referire la Săptămâna Mare și sunt preluate nemodificat din cadrul slujbei Deniilor. Aceste „titluri” ne călăuzesc pașii. În data de 20 decembrie există două canoane, corespunzătoare primelor două zile (luni și marți) ale Săptămânii Mari: primul canon are acrostihul „În cea de a doua [zi din săptămână, adică luni, cânt]”, iar al doilea este intitulat „Iar a treia [zi]”, adică marți, îmi continui cântarea. Adresarea este directă și ne vizează pe fiecare dintre noi. Următorul canon ne trimite cu gândul la Sfânta și Marea Miercuri, model pentru următoarea zi a înaintepăzuirii (21 decembrie): „În a patra [zi a săptămânii, adică miercuri] cânt”. Slujba din 22 decembrie este modelată după exemplul Sfintei și Marii Joi, canonul fiind intitulat „În a cincea mare zi [joi] cântare aduc”.

Data de 23 decembrie îi corespunde Sfintei și Marii Vineri, fiind descrisă de canon ca ziua „Înainte de sâmbătă”. În sfârșit, Ajunul Crăciunului (24 decembrie) apare ca o repetare a Sâmbetei Mari, canonul fiind intitulat „Și astăzi laud Sâmbăta cea Mare”. În fapt, slujbele din Ajunul Crăciunului seamănă foarte mult și cu cele din Sfânta și Marea Vineri (se cântă „Ceasurile Mari” sau „Împărătești”) și cu cele din Sfânta și Marea Sâmbătă (este slujită după-amiaza Liturgia Sfântului Vasile cel Mare unită cu Vecernia - Privegherea Crăciunului, iar seara târziu Pavcernița Mare, Litia și Utrenia).

Particularitățile tipiconale sunt dublate și susținute de imnografie și conținutului său teologic. Aceste zile ne sunt prezentate ca un pelerinaj... o călătorie a Maicii Domnului spre cetatea Betleemului, avându-L în pânțe pe Pruncul dumnezeiesc: reprezintă o actualizare dramatică a călătoriei care își găsește finalitatea în momentul Nașterii Domnului. Însă nu este vorba doar de o călătorie a Maicii Domnului, ci și noi toți suntem chemați să parcurgem duhovnicește acest drum, un veritabil pelerinaj al întregii Biserici spre Betleem.

Invitația ne este adresată explicit: „Mai înainte să prăznuim popoare Nașterea lui Hristos și, ridicându-ne mintea spre Betleem, să ne suim cu gândul și să vedem cu simțirile cele sufletești pe Fecioara mergând să nască în peșteră pe Domnul tuturor și Dumnezeu nostru; Iosif văzând mărirea minunilor Lui, i s-a părut că vede om, ca un Prunc cu scutece înfășat; dar L-a cunoscut din lucruri a fi Dumnezeu adevărat, Cel ce dă sufletelor noastre mare milă” (20 XII). Așadar, o chemare urmată și de motivația sa.

În fiecare din aceste zile ne este reamintită călătoria Maicii Domnului, pentru ca nici noi să nu uităm scopul

itinerarului nostru duhovnicesc: „Fecioara astăzi pe Cuvântul cel mai înainte de veci merge să-L nască în peșteră negrăit. Dănuiește lumea auzind, slăvește cu îngerii și cu păstorii pe Cel ce va să se arate Prunc tânăr, pe Dumnezeu cel mai înainte de veci” (condacul înaintepăzuirii). Și imnograful nu are nicio îndoială că ne pregătim cu bucurie pentru praznic: „Făptura mai înainte prăznuiește cu bucurie, slăvind pe Cel ce a lucrat pe pământ niște lucruri minunate ca acestea” (21 XII).

Imnografia ne arată că urcarea spre Betleem este o împlinire a prorociilor: „Proroceștiile glasuri cele dumnezeiești se plinesc, înfricoșata arătarea lui Hristos mai înainte însemnând; că Mielușeaua se apropie să nască pe Mielul, Mântuitorul și Domnul tuturor” (22 XII). Pentru aceasta, Betleemul este invitat să se pregătească alături de Maica Domnului pentru a-L întâmpina pe Pruncul Dumnezeiesc: „Betleeme gătește-te să întâmpini pe Fecioara Maria și Maica lui Dumnezeu; că, iată, vine spre tine aducând Prunc pe Hristos, Cel pururea fără început cu Tatăl și cu Duhul; pe Care Îl va naște în peșteră, și după naștere iarăși se va arăta Fecioară” (21 XII). Și, alături de Betleem, întreaga zidire este invitată la prăznuire: „Vine Fecioara să nască pe Domnul în peșteră, întâmpinați-L magilor, păstori acum veniți, îngerii strigați cântare din înălțime: Arătați-S-a izbăvirea oamenilor!” (23 XII).

În 24 decembrie călătoria se apropie de sfârșit: „Veniți popoarele cele de Hristos purtătoare, să vedem minune, care înspăimântă și cuprinde tot gândul și cu bună cucernicie închinându-ne, cu credință să cântăm: Astăzi Fecioara în pânțe având, la Betleem vine să nască pe Domnul; și cetele îngeresti înainte aleargă...” (stihiră la Ceasul VI), căci „zicerile prorocilor acum s-au plinit, că Dumnezeu nostru Se va naște mâine, mai presus de cuvânt, din Fecioara Maria, care va rămâne precum a fost mai

înainte de naștere. Să se adune magii aducând daruri; flurieră păstorii; să cântăm și noi: Cel ce Te-ai născut din Fecioară, Doamne, slavă Ție” (stihiră la Utrenie).

De asemenea, imnografia face trimiteri sistematice la Sfintele Pătimiri și la Învierea Domnului: „Vino Betleeme, gătește cele de naștere, mergi Iosife de te scrie cu Maria; preacinstită iesle, de Dumnezeu purtătoare scutece, în voi Viața înfășându-se, va rupe legăturile morții, Hristos Dumnezeu nostru strigând pe oameni spre nemurire” (24 XII); sau „Din ospățul Stăpânului și din masa cea nemuritoare, în peșteră săracă, cu gânduri înalte, veniți credincioșilor să ne îndulcim, pe Cuvântul cel ce S-a întrupat, în chip de negrăit învățându-L, pe Care Îl mărim”, imn care ne trimite cu ochii gândului la Cina cea de Taină. Conținutul teologic al imnografiei ne arată unitatea economiei mântuirii, care nu este alcătuită din evenimente izolate, ci care este un eveniment mereu actual, alcătuit din evenimente istorice comemorate în timp, dar care se conțin reciproc și stau în strânsă legătură cu unicitatea persoanei divino-umane a Mântuitorului Iisus Hristos, Care le-a săvârșit.

Încheiem, lansând din nou, alături de imnograf, invitația să ne continuăm călătoria duhovnicească și în aceste ultime zile de pregătire pentru Crăciun: „Cel ce locuiește întru lumina cea neapropiată și împreună ține toate pentru milostivirea cea negrăită, din Fecioară Se naște și cu scutece Se înfășă ca un Prunc în peșteră și în ieslea dobitoacelor Se culcă; să ne grăbim a veni în Betleem la închinarea Lui împreună cu magii, aducându-i roade de fapte cuvivoase, ca niște daruri” (24 XII).

Nașterea Domnului, sec. XVIII, Mănăstirea Sfântul Pavel din Sfântul Munte Athos.

Închinarea Magilor oglinďită în icoane

Marcel Muntean

Inspirată din textul evanghelic, tema *Închinarea Magilor* o întâlnim în iconografie încă din veacul al II-lea. Sfântul Evanghelist Matei (2, 1-22) prezintă evenimentul explicând, cu multe detalii, circumstanțele nașterii Mântuitorului întâmplând în timpul lui Irod Idumenul. Acesta, tulburat (împreună cu tot Ierusalimul), a convocat pe toți cărturarii și arhieriei, dorind să afle unde va fi locul de naștere a Mântuitorului. Conform proorocului, acesta va fi Betleemul. În acest context, ne este menționată întâlnirea secretă dintre rege și magi (fără a fi menționat numărul lor), care îi destăinuie prezența stelei călăuzitoare. Irod îi îndeamnă să afle cât mai multe despre Pruncul Nou-născut, cerându-le ca, la întoarcere, să îi vestească și lui locul precis de la Betleem. Reluându-și călătoria, magii au fost luminați de steaua de la Răsărit până când au ajuns în casa unde au aflat Pruncul, împreună cu mama sa, Maria, căruia I s-au închinat, aducându-i aur, tămâie și smirnă. Întorcându-se în țara lor, au fost înștiințați, în vis, spre a urma o altă cale, și deci, a nu îl mai întâlni pe Irod.¹

Sfântul Evanghelist Luca (2, 8-20) aduce mărturie evocatoare întâmplării, adăugând la istorisire despre înștiințarea păstorilor de la câmp, din timpul nopții, precum și de ieslea în care se afla Iisus. Pentru artiști era semnificativ să redea grupul de magi, ce se vor stabili la numărul trei, ca de altfel vestimentația și numele lor, detaliu ce apare în secolul al VII-lea.² Dintre elementele caracteristice ale tipologiei scenei reținem: figurația Mariei și a Pruncului ce apare din profil și care se va dezvoltă spre o redare frontală; prezența stelei; reprezentarea magilor ce în vestimentație vor înregistra haine persane (bonete), începând din secolul al III-lea. În anumite exemple observăm reprezentarea din profil a Mariei și a lui Hristos, iar în fața lor sunt prezenți cei trei

magi; cu o mai mare vivacitate a mișcării, ritmului și a detaliilor precizate anterior este fresca din veacul al IV-lea de la San Callisto. Printre cele mai deosebite înfățișări a acestei teme pot fi amintite mozaicurile din Basilica San Vitale³ de la Ravenna, ori cele de la Santa Maria Maggiore de la Roma.

În variantele mai complexe ale temei pot apărea și personaje suplimentare, precum Dreptul Iosif, îngeri sau alți martori ai evenimentului.

Magii în fața lui Irod și Sfatul învățaților este foarte rar găsită în iconografie. Dionisie din Furna ne oferă textul care a stat la baza redactărilor iconice ulterioare: Un palat. Regele Irod stă pe tron. În fața lui cei trei magi întind mâinile către el; afară, evrei, scribi și farisei vorbesc între dânsii.

Tema este pictată, cu prioritate în Biserica Ortodoxă în registrul

Închinarea Magilor, frescă, sec. al XII-lea, Capadocia

peretelui de miazăzi, în naos. Ea se vizualizează, totdeauna în scenele *Immulus Acatist*. Exemple târzii din aria bizantină sunt la Biserica Brontochion de la Mistra, precum și în bisericile din Țara Românească și Moldova ale secolelor al XVI-lea și al XVII-lea, de asemenea.

Rangul, vârsta și locul lor de origine al magilor fiind nespecificate în surse evanghelice, literatura apocrifă și cea populară au fost libere să le atribuie cele mai diverse caracteristici multiplicând și numărul lor până la 12, precum apostolii. Din această cauză canonul

picturii bizantine și post bizantine nu a stabilit un mod clar de prezentare al magilor, limitându-le doar numărul la trei și atribuindu-le doar un rang înalt - mag sau crai, obârșie nobilă - sunt reprezentați călare, și bogăție - aduc daruri bogate. Ei sunt înfățișați călărind spre peșteră (Matei 2, 9), urmând lumina stelei călăuzitoare, sau oferindu-și darurile (Matei 2, 10-11).

Cu totul special, fresca din Capadocia, din secolul al XII-lea înfățișează un număr mai mare de închinători ce vin cu daruri înaintea Pruncului Hristos. Magii au în jurul capetelor, aflate în poziții de devoțiune, nimburi conturate în alb, în timp ce Maica Domnului, Iisus și Iosif poartă nimburi de culoarea galbenă. Un alt element distinctiv este apariția îngerului vestitor, ce se vizualizează în stânga imaginii, deasupra tuturor. Întregul ansamblu este figurat pe un fond albastru transparent, desemnând împărăția lui Dumnezeu.

În icoanele și frescele bizantine de multe ori scena este inclusă și în iconografia Nașterii Domnului, chiar dacă așa cum am putut înțelege ea apare și ca scenă de sine stătătoare.

În tradiția românească, magii sunt numiți *craii de la răsărit* și sunt în număr de trei: Melchior, Baltazar și Gașpar. În Sfânta Scriptură, numărul și numele acestora nu este menționat, dar pentru faptul că au adus Pruncului Iisus trei daruri: aur, tămâie și smirnă în cultura populară se afirmă că ar fi fost trei.⁴ Acestea simbolizează aur - ca pentru împăratul veacurilor, tămâie - ca unui Dumnezeu al universului și smirnă - ca unui arhieru ce a murit pentru întreaga omenire.

Conform Bisericii Ortodoxe ei sunt prăznuiți la 25 decembrie, în vreme ce, Biserica Romano-Catolică, Melchior, Baltazar și Gașpar sunt considerați sfinți și sunt sărbătoriți pe data de 6 ianuarie. Numele crailor de la Răsărit a fost menționat într-o evangheliie a Bisericii Armenești, aici menționându-se și rangul lor: Melkon, Regele Persiei, Gașpar, Regele Indiei și Baltazar, Regele Arabiei. Relicvele celor trei magi sunt păstrate în Domul din Köln. Fragmente ale darurilor se găsesc la Sfântul Munte Athos la Mănăstirea Sfântul Pavel.

*Fecioara astăzi pe Cel mai pe sus de ființă naște,
Și pământul peștera Celui neapropiat aduce;
Îngerii cu păstorii slavoslovesc
Și magii cu steaua călătoresc;
Că pentru noi S-a născut Prunc tânăr,
Dumnezeu Cel mai - înainte de veci.
(Condac glasul al 3-lea)*

Darul Domnului Hristos Născut în iesle

Ce vom aduce Ție, Hristoase? Că Te-ai arătat pe pământ ca un om pentru noi. Fiecare din fapăturile cele zidite de Tine mulțumire aduce Ție: îngerii cântarea, cerurile steaua, magii darurile, păstorii minunea, pământul peștera, pustii ieslea, iar noi pe Maica Fecioara. Dumnezeule, Cel ce ești mai înainte de veci, miluiește-ne pe noi".
(Stihiră din slujba Vecerniei Praznicului Nașterii Domnului)

Drd. Liliana-Elena Boamfă
(Mănăstirea Mihai-Vodă, Turda)

În pași mărunți ne îndreptăm cu gândul spre ieslea din Betleem...

Fiecare dintre noi, de la mic la mare, și-a pregătit, cred, într-o oarecare măsură, darul pentru Pruncul minunat, Mântuitorul lumii. Dacă totuși, încă n-am făcut-o, nu e prea târziu... Domnul ne așteaptă pe toți, blând și smerit, chiar dacă suntem lipsiți de daruri alese. Recunoaștem că, deși în „sărăcia” noastră nu ne-am asemănat nici păstorilor, nici magilor, căci cu adevărat lipsiți suntem de Aur, dar totuși *tăcerea noastră* poate fi un dar; n-avem Smirnă a-I aduce, *să suspinăm* ca vameșul înaintea Lui, iar ca Tămâie *să înălțăm glasul către Cer* și din adâncuri să grăim cu mare mulțumită: *Îți mulțumesc, Bucurie mea, Doamne al slavei, că ai primit chipul meu prin întrupare din Preacurata Fecioară și ai cinstit și ai înălțat și ai îndumnezeit omenirea; îți mulțumesc că din stricăciune iarăși la nestricăciune mă ridici, de întinăciune mă curățești, de neputințe și boli mă tămăduiești, necazurile într-o bucurie le prefaci, strămtorările cele din păcate într-o largime îndreptării Tale celei din credință și din pocăința inimii, le schimbi, întunericul patimilor îl alungi și Lumina Ta cea dumnezeiască o dăruiești, înlături tulburarea și pace de Sus trimiți, pușinătatea de suflet o vindeci și bărbăție împreună cu îndrăznire dai. Slavă milostivirii Tale, Doamne, în veci! Amin!*

Iată „bănuțul” nostru...! Și deodată simțim cum toate devin Cer! Iar noi, încredințați să fim că o ofrandă ca aceasta, cât de mică, va deschide Ușa înaltului Cer, revărsând și azi – ca acum două mii de ani – Darul păcii, al bucuriei și al bunei-voiri, mărețul Dar pe care nu L-am cerut, dar pe Care totuși L-am primit.

Liniște pe pământ..., iar în cer cântarea: *Slavă întru cei de Sus lui Dumnezeu și pe pământ pace, între oameni bunăvoire!* (Luca 2, 14).

Constatăm cu durere, dar în graduri diferite, fiecare dintre noi, că greutatea noastră nu stă atât de mult în neputința de a ne „urni” spre a lucra binele, cât în neputința de a fi sinceri, de a ne recunoaște limitele. Ceea ce ne lipsește este doar sinceritatea și curajul de a spune, din tot sufletul, un singur nobil și smerit cuvânt: „Fie!”, prin care Logosul, Cuvântul, Fiul Unul-Născut al Tatălui a binevoit să se întrupeze pentru mântuirea noastră, din pantecele Preacuratei Fecioare.

Avem, însă, o frământare nu tocmai ușoară: *Cum să facem aceasta?! De unde să începem?* Căci anevoioasă e cărarea, strămtă și plină de spini... Dar, cu toate acestea, știm că la capătul tunelului ne așteaptă cu brațele-I deschise Lumina – Hristos Domnul, Cel ce Se naște an de an, în fiecare iarnă, în ieslea sufletului nostru. Da, acolo, în pustia inimilor noastre, să nu ne îndoim de aceasta!

Pentru aceasta e de trebuință – după cuvântul Apostolului Petru – să punem „și din partea noastră toată sârguința” (2 Petru 1, 5): să căutăm, deci, a păstra tăcerea și buna așezare a minții, să ne deprindem a lăsa de la noi – ca să ne „lase” și nouă Hristos în ziua Judecării; în definitiv, să dăm faptelor noastre „dreptul” să vorbească în locul nostru. Aci, pe pământ, faptele noastre „vor pune o vorbă bună” pentru noi sau nu, dar în veșnicie – negreșit – vor înălța glasul. Ele vor fi – alături de conștiința noastră – martorul cel credincios care, alături de Maica Domnului, ne va apăra în fața Tronului Dreptului Judecător, înaintea Pruncului Dumnezeiesc, născut astăzi în peșteră pentru noi...

Să ne alegem, așadar, cuvintele-n această Sfântă Zi! Să nu rostim nimic de prisos, ca să nu fim noi de prisos pentru ea!

Însoțiți și călăuziți de Duhul Sfânt, spre bine, frumos și adevăr, „mișcați” de Hristos, Singurul Sfânt și Desăvârșit, vom putea ancora în portul păcii și al bunei-voiri, ne vom izbăvi

nevătămați din această „vale a plângerii” și ne vom împlini cu adevărat, pentru că vom trăi în chip firesc și cu bună rânduială. Altfel spus, vom viețui pe pământ, dar cu rădăcinile adânc înfipte în CER, iar la sfârșitul călătoriei acesteia pământești, ne vom bucura de faptul că ne-am străduit din toată ființa noastră să ajungem la idealul mult dorit, *la starea bărbatului desăvârșit, la măsura vârstei deplinătății lui Hristos* (Efeseni 4, 13). El Singur este, *va fi și va rămâne bucuria și pacea noastră...* Pe El să căutăm a-L iubi și Lui să-I jertfim întreaga noastră viață...! Să fie!

Să ne aplecăm acum, doar pentru o clipă, asupra unei poezii, izvorâtă dintr-o grea suferință, în temnițele comuniste, și al cărei autor este poetul Radu Gyr.

Poezia se intitulează Colind („A venit și-aici Crăciunul”) și aceasta nu întâmplător, întrucât treptat a dobândit și caracter de colindă⁵. Din anumite surse, dar fără certitudine, poezia sau colinda se cântă în fiecare Crăciun în temnița Aiudului: *A venit și-aici Crăciunul/ Să ne mângâie surghiunul/ Cade albă neal/ Peste viața mea/ Peste suflet ninge/ Cade albă neal/ Peste viața mea/ Care-aici se stinge./ Numai temnița posacă/ A'mpietrit sub promoroacă/ Stăm în bezna grea,/ Pentru noi nu-i stea,/ Cerul nu s-aprindel/ Îngerii grăbiți/ Pentru osândiți/ Nu aduc colinde./ Tremură albastre stele/ Peste lacrimile mele/ Dumnezeu de sus/ În inimii ne-a pus/ Numai lacrimi grele/ Dumnezeu de sus/ În inimii ne-a pus/ Pălpări de stele./ Maica Domnului Curată,/ Ad'o veste minunată,/ Înflorească-n prag/ Zâmbetul Tău drag/ Ca o zi cu soare/ Zâmbetul Tău drag/ Îl așteaptă-n prag/ Cei din închisoare./ Peste fericiri apuse,/ Pune mila Ta, Iisuse/ Cei din închisorii/ Te așteaptă-n zori,/ Pieptul lor suspină/ Cei din închisorii/ Te așteaptă-n zori/ Să le-aduci lumina./ O, Iisuse, Împărate,/ Iartă lacrimi și păcate/ Vin de-alin ușor/ Rănilile ce dor/ Cerul ni-l descuie/ Noi Te-om aștepta,/ Căci pe Crucea Ta/ Stăm bătuți în cuie.*

Înălțați pe această cruce a durerilor, să nu deznădăduim, nici să ne descurajăm, ci îndemnați de dorința tâlharului de pe Cruce, să grăim acestea: *Doamne, ajută-ne să uităm binele pe care l-am făcut, iară pe Tine, Te rugăm, să uiți răul pe care tot noi l-am făcut! Amin!*

Hristos Se naște, slăviți-L!

Tereza Pruncului Iisus și copilăria duhovnicească

Ierom. Benedict Vesa

I foarte tânără călugăriță din spațiul occidental, Tereza de Lisieux, se confrunta cu o dilemă de maximă importanță privind itinerariul său spiritual – cum se poate împlini chemarea pe care i-o face Dumnezeu omului, aceea de-a deveni sfânt, ținând cont de starea sa vulnerabilă și caracterul său limitat. Nu se mulțumea doar să fie bună, să aibă o viață morală, ci dorea să atingă maximul. Și, în consecință, preocuparea sa era să identifice calea prin care oamenii simpli, care trăiesc ascunși, cu o viață mărunță, ce nu iese în evidență cu nimic, categoric în care considera că se încadrează, pot să devină sfinți. Își notează această preocupare în jurnalul său: „Am dorit întotdeauna să devin o sfântă. Din păcate, atunci când m-am comparat pe mine însămi cu sfinții, am găsit mereu că între sfinți și mine există aceeași diferență care există între un munte și un grăunte de nisip, călcat în picioare de trecători. În loc să mă descurajez, mi-am spus: Dumnezeu nu m-ar face să doresc ceva imposibil, deci, în ciuda micimii mele, pot să năzuiesc că voi deveni sfântă. Să devin mai mare îmi este imposibil. Trebuie să mă suport așa cum sunt cu toate imperfecțiunile mele. Dar vreau să caut mijlocul de a merge în cer pe o cale mică și foarte dreaptă, foarte scurtă, o cale mică și cu totul nouă... Suntem într-un secol al invențiilor; acum nu trebuie să te mai ostenești să urci treptele unei scări, la cei bogați ascensorul rezolvă avantajos situația. Și eu aș vrea să aflu un ascensor ca să mă urc la Iisus, pentru că sunt prea mică pentru a urca scara abruptă a desăvârșirii. Atunci am căutat în cărțile sfinte ceva despre obiectul dorinței mele, ascensorul, și am putut citi aceste cuvinte ieșite din gura Înțelepciunii Eterne: *Dacă cineva este mic de tot să vină la mine...* Ascensorul care trebuie să mă urce la cer sunt brațele tale, o Iisuse! Pentru aceasta n-am nevoie să cresc, din contră trebuie să rămân mărunță, să devin din ce în ce mai mărunță”. Aici identificăm intuiția pe care tânăra Tereza a avut-o, redescoperirea învățăturii centrale a Evangheliei: suntem, în Hristos, copiii lui Dumnezeu și, în consecință, îl iubim pe Dumnezeu ca pe Tatăl nostru, cu maximă încredere și cu abandon total în brațele Sale. Aceasta învățătura a fost numită „calea cea mică” sau „liftul duhovnicesc”, revelație pe care Tereza a primit-o de la Dumnezeu cu privire la drumul „celor mici” către sfințenie.

Tereza Martin se naște la 2 ianuarie 1873, cea mai mică dintre cei nouă copii ai familiei Louis Martin și Zélie Guérin. Supraviețuiesc doar cinci fete, toate luând calea mănăstirii, astfel împlinind dezideratul părinților lor, care ei înșiși își doriseră acest lucru în tinerețe. Viața familiei Martin se derula într-un spațiu firesc al credinței, la care se adaugă bucurii izvorâte din viața cotidiană, concretizată din muncă, rugăciune făcută împreună, participare duminicală și în sărbători la sfintele slujbe, împărtășire frecventă și dragoste față de cei în nevoie.

În anul 1877, când Tereza avea doar patru ani, mama sa, Zélie Martin, trece la cele veșnice, în orașul lor Alençon. Rămăsă văduv, Louis pleacă împreună cu fiicele sale la Lisieux, unde se aflau unele rude apropiate. Aici Tereza începe să ia contact cu viața, în aspectele sale pozitive și negative. Anul 1883 reprezintă un moment decisiv în dezvoltarea sa spirituală. Este lovită dintr-o dată de o boală stranie, fără explicații, cu insomnii, dureri de cap, chiar și halucinații. Dar ziua de 13 mai va schimba cursul vieții sale – primește viziunea Maicii Domnului cu un surâs celestial și își recapătă sănătatea. Plecarea surorilor sale, Maria și Paulina, la mănăstire va aduce cu sine numeroase frământări sufletești, dar și cristalizarea gândului de a intra în viața monahală în mănăstirea carmelitană din orașul său. La vârsta de 15 ani, după lungi insistențe, primește acordul tatălui său de a se alătura surorilor sale în mănăstire. Doar că regulamentul acestui ordin prevedea vârsta minimă de intrare 21 de ani. Era nevoie de o derogare din partea autorităților bisericești. Obține și o audiență la Papa Leon al

XIII-lea, de la care primește un cuvânt de încurajare. Intrarea în mănăstire se va întâmpla pe când avea 16 ani, iar un an mai târziu va face profesiunea solemnă definitivă, primind numele de Tereza Pruncului Iisus și a Sfintei Fețe. Se înscrie foarte bine în regulile de viață ale ordinului carmelitan. Lectura sa zilnică o reprezentau cărțile Sfintei Scripturi și scrierile misticului Ioan al Crucii. Nu este scutită de suferințe și, pe alocuri, chiar de umiliri. Misiunea sa era exprimată în termenii următori – suferințele și necazurile îndurate erau flori aruncate în calea lui Iisus. Era pasionată de pictură și dramaturgie. Cu doi ani înainte de moartea sa începe să își noteze gândurile și sentimentele într-un volum de memorii, la îndemnul stareței. Așa se naște „Istoria unui suflet”, care, dincolo de simple amintiri, descoperă o teologie, un mesaj pentru omul contemporan, o direcție de viață – „calea copilăriei spirituale”. După exemplul Micului Prunc, Tereza susține că simplitatea, însoțită de smerenie și totală încredere în Tatăl, te așează pe drumul sigur către Împărăție. Aceasta afirmă: „Eu m-am oferit Pruncului Iisus să facă din mine o jucărie a lui și l-am rugat să nu mă considere ca un bibelou prețios, la care copiii se mulțumesc doar să privească, ci ca o minge mică, fără valoare, de aruncat la pământ și de bătut cu picioarele, sau de strâns la piept, atunci când i-ar face plăcere”².

În duhul vechii tradiții monahale, Tereza, deși între zidurile mănăstirii, trăiește acea unitate ființială cu întreaga creație. Își oferă inima sa veșnic neliniștită ca jertfă pentru lume, trimițând sângele său curat al iubirii dumnezeiești către întregul organism. Aici rezidă și vocația sa personală, așa cum i-o descoperă Dumnezeu: „Iubirea – scrie ea – mi-a dăruit cheia vocației mele. Am înțeles că dacă Biserica are un trup alcătuit din mădule diferite, cel mai necesar, cel mai nobil dintre toate nu-i lipsește: am înțeles că Biserica are o Inimă, și că această Inimă arde în Iubire. Am înțeles că numai Iubirea lucrează în mădulele Bisericii, că de s-ar stinge Iubirea, Apostolii nu ar mai vesti Evanghelia, Martirii ar refuza să-și verse sângele... Am înțeles că Iubirea cuprinde toate vocațiile... Atunci, în bucuria mea delirantă, fără măsură, am strigat: O Iisuse, Iubirea mea... mi-am găsit în sfârșit vocația, vocația mea este Iubirea!”³.

Simțea limpede că misiunea de a arde de iubire o va putea continua și după moarte. De aceea, moartea nu era înfricoșătoare, ci doar trecerea într-o altă stare, de unde va putea iubi și mai intens: „Vreau să-mi petrec cerul făcând bine pe pământ... Eu nu voi putea găsi odihnă până la sfârșitul lumii. Eu sunt sigură că nu voi rămâne inactivă în cer; dorința mea este să lucrez în continuare pentru Biserică și pentru suflete... Sunt fericită să mor, deoarece acolo, sus, voi putea să ajut mai bine sufletele care îmi sunt dragi, decât aici, pe pământ... După moarte, voi face să cadă pe pământ o ploaie de trandafiri... Misiunea mea de-abia acum începe”⁴.

Va muri pe 30 septembrie 1897, la vârsta de 24 de ani, în urma unor suferințe mari provocate de tuberculoză. În urma nenumăratelor binefaceri spirituale și materiale obținute prin mijlocirea ei, la 17 mai 1925, papa Pius al XI-lea o va trece în rândul sfinților, iar, la 14 decembrie 1927, o va proclama patroană principală a misiunilor, alături de Francisc Xaveriu.

„Calea cea mică” propusă de Tereza inspiră și în zilele noastre, pentru că propune un drum care este la îndemâna tuturor dar, în special, a celor simpli. Copilăria duhovnicească, adică o viață însoțită de smerenie, încredere totală și abandon în mâinile Părintelui Cereș, îl eliberează pe omul contemporan de angoasa și nesiguranța pe care o resimte zilnic și îi oferă starea de optimism și vitalitate, necesară pentru viața lui cotidiană. Tereza ne amintește celor care simțim că nu putem face lucruri mărețe că lucrurile mărunte sunt cele care permit creșterea Împărăției lui Dumnezeu. Tocmai de aceea, mesajul său transcende granițele confesionale și continuă să inspire pe mulți. Cuvintele sale ne rămân ca un testament interpelator: „Dacă cineva este mic de tot să vină la mine... Ascensorul care trebuie să mă urce la cer sunt brațele tale, o Iisuse! Pentru aceasta n-am nevoie să cresc, din contră trebuie să rămân mărunță, să devin din ce în ce mai mărunță”.

² Istoria unui suflet, Manuscrisul A, Capitolul 6, 63-64r.

³ Istoria unui suflet, Manuscrisul B, capitolul 9, 3r.

⁴ Istoria unui suflet, Epilog.

Breviter

Un obstacol de lumină

Aurel Sasu

E mai mulți ani, Europa a dispărut în spatele frazelor frumoase ticluite ale unei corectitudini politice din ce în ce mai tiranice și mai inchizitoriale. Fraze născute din foșnirea mătăsoasă a mânețelor scurte și nu din inteligența celor care trebuiau să știe că istoria, gândită astăzi după bunul plac, poate naște mâine monstrul cu mai multe capete. Adevărata Europă ne-a fost mereu ascunsă de teamă să nu-i vedem rănilile, să nu-i judecăm neputințele și să nu-i arătăm cu degetul prejudecățile. Credeam că lecția colonialismului comunist o va găsi suficient de matură să înțeleagă pericolul autoizolării în mirajul fericirii. Exercițiile duplicitate din ultimii ani, cărora li s-au adăugat strategiile improvizate din conflictele provocate și abandonate nu puteau duce decât la o insecuritate generală și la o falsă retorică a pacificării voluntare. Europa s-a lăsat târâtă în iluzia unui așa-zis multiculturalism lucrativ și democratic, fără să fi obținut vreodată consensul elitei intelectuale sau al masei de imigranți, rămași, ombilical, legați de incultura lor, de ura lor endemică și de intoleranța lor. Evenimentele din ultimul timp dovedesc că libertatea nu este doar un cuvânt de strigat în stradă, ci o problemă de educație și de stare sub lege. Europa, din păcate, și-a subminat singură istoria, cultura, religia și spiritul. În multe privințe, a devenit vasalul sensibilității altora, în loc să-și legitimizeze statutul și autoritatea prin apărarea inflexibilă a propriilor sale valori. A practicat un foarte periculos transfer de responsabilități dinspre propria tradiție către o stranie sumă de formule ipocrite și pline de non-sens (guvernarea globală, noua teritorialitate, cetățenia nețărâmură etc.). Lipsa de discernământ în politică înseamnă sinucidere. Înainte de a fi ideologică, violența este una de limbaj, de comunicare și de atitudine față de ierarhiile valorii. Europa a asistat pasivă la globalizarea crimei și a impus o ordine a haosului departe de hotarele ei, înainte să fie invadată ea însăși de o cultură a simulării și a manipulării simbolurilor.

Pentru Europa, atacurile împotriva creștinilor din Orientul Mijlociu pare ceva exotic, din moment ce laicitatea ei stă dreaptă și indiferentă în fața unor asemenea teribile, abominabile crime. La umbra acestei laicități, în Franța s-au înmulțit moscheile independente, imamii autoprocamați și îndoctrinarea tinerilor generații de musulmani, crescuți în intoleranță și ostilitate. Care sunt, prin urmare, performanțele educației umaniste? Care „progresul în conștiință” al câtorva decenii de conviețuire etnică? Cum poate fi întinerită o națiune, prin acceptarea non-selectivă a sute de mii de exilați, dar în dispreț, devenit politică de Stat, față de familia creștină și față de stabilitatea ei istorică? Europa mi se pare obosită, confuză și mai dezbinată decât oricând, sufocată de o Uniune birocratică, incapabilă să gândească pe termen lung o singură soluție mesianică de supraviețuire. Dominația rețelilor private de interese și complicități fac imposibil, pentru opinia publică și omul străzii, înțelegerea manevrelor clandestine de politică internă și externă a marilor puteri. O examinare mai atentă a evenimentelor dramatice din Franța ne oferă chipul deloc plăcut al unei Europe hotărâmită în interior de garduri și sârmă ghimpată între care idealul de glorie și, vorba lui Cioran, pasiunea universală între oameni se pierd în aroganța sterilă și de circumstanță a unui comportament duplicitar. Terorismul a penetrat corpul social al statelor lumii, al Europei inclusiv, nu de ieri, de azi. Numai că bătrânul continent este obligat să restaureze nu doar încrederea în el însuși, ci să depășească momentul de atrofie a credinței pur și simplu, ca probă de credibilitate și de conformitate cu adevărul istoriei sale. Se puteau anticipa în atâtea inginerii ideologice și în atâtea aventuri de epurație politică (arab springs etc.) atrocitățile de astăzi? Cu siguranță, da! Nimeni nu pretinde gesturi patetice de remușcare pentru reprimarea extremismului totalitar sau a radicalismului confesional. Cu precizarea că absența Bisericii, excluderea ei din acest îndelung, costisitor și dificil efort de vindecare a unei lumi bolnave pune sub semnul întrebării însăși probitatea anevoioasei misiuni, desfășurate doar în sunetul de arme și în anonimatul unei diplomații compromise, incapabile de răspunsuri radicale. Conștiința înjosirii la care a ajuns, va obliga Europa, mai devreme sau mai târziu, să-și amintească avertismentul lui Iisus: „Fără mine nu puteți face nimic” (Ioan, 15-5).

¹ Istoria unui suflet, Manuscrisul B, Capitolul 9, 1r.

Biserica din Deal: 220 de ani de istorie românească și ortodoxă în Cluj

Pr. Bogdan Ivanov

Lnceputurile acestei biserici se leagă de pătrunderea în Cluj, în secolul al XVIII-lea a câtorva familii de negustori macedo-români, oameni bogați, inteligenți și determinați în a-și atinge scopurile lor. Marea lor dorință a fost aceea de a avea o biserică în care să se roage, cea mai apropiată biserică ortodoxă fiind cea din Someșeni, pe care o frecventau doar la marile sărbători. Astfel, în anul 1788, negustorii Ioan Constantin și Ienache Mavrodin au înaintat o cerere contelui Adam Teleki, comisarul regal, în care solicita aprobarea construirii unei biserici ortodoxe (*oratorium*) în Cluj. Contele a trimis cererea Consiliului orașului Cluj, care a respins-o la 6 aprilie 1789, motivând că pot construi biserici și școli doar acele confesiuni care au mai avut asemenea instituții și mai înainte. În plus, documentul reamintează faptul că o astfel de aprobare pentru construirea unei noi biserici se acordă pentru cel puțin 100 de familii de credincioși. În urma unei noi cereri și a recensământului din februarie 1790, în care au fost identificate 129 de persoane ortodoxe, Cancelaria Aulică din Viena, la recomandarea Guvernului, a aprobat, la 14 februarie 1790, ridicarea bisericii. Consiliul orașenesc a formulat un protest în care critica autorizația drept un act menit să favorizeze întărirea comunității românești, care a rămas fără efect, așa încât negustorii ortodocși au cumpărat pentru biserică o grădină de la poalele vilor din „Hajongrad”.

Biserica a fost ridicată între anii 1795-1796, cu ajutorul românilor din Brașov și Țara Românească, iar prima Liturghie a fost săvârșită de către preotul Ilie Fulea la sărbătoarea Nașterii Domnului din anul 1796, când lăcașul a fost sfințit. Biserica din Deal, cu hramul „Sfânta Treime” este o construcție de mici dimensiuni, are lungimea de 19m și lățimea de 9m, înălțimea turnului fiind de 19 m. Arhitectural, ea se compune dintr-un pronaos dreptunghiular, o navă octogonală, un cor îngust și un altar semicircular în interior și poligonal în exterior. În interior, corul este acoperit de o calotă boemă, iar altarul de o semicalotă. Iconostasul a fost pictat în anul 1796 de către diacnul Constantin Zograf (Zugravul), un cunoscut pictor din Șcheii Brașovului și trimis, ca danie la Cluj de către negustorii brașoveni.

Timp de 136 de ani, (1796-1932), biserica „Sfânta Treime” a fost singura biserică ortodoxă din Cluj. De istoria se leagă și momentul din anul 1811, când Vasile Moga a primit instalarea ca arhieru al românilor ortodocși din Transilvania în *Biserica din Deal*. Tot aici i-a fost fixată reședința episcopală, însă presiunile politice nu i-au permis acestuia să rămână la Cluj, el fiind nevoit să plece la Rășinari. După anul 1921, primul episcop al Clujului, Nicolae Ivan, a avut în Biserica din Deal Catedrala episcopală și acest statut de biserică episcopală l-a avut până în anul 1933, când a fost sfințită Catedrala din piața Avram Iancu.

Din anul 1818, în incinta complexului parohial funcționează și protopopiatul Clujului, avându-l ca prim protopop pe preotul Ilie Fulea. În această biserică au slujit preoții: Ilie Fulea, Grigorie Gal, Vasile Roșescu, Tului Roșescu, toți înmormantați în micul cimitir din fața bisericii, Nicolae Vasile, Ioan Costea, dr. Florea Mureșanu (fost protopop al Clujului, om de cultură, condamnat la 25 de ani de muncă silnică de către statul comunist și care a murit la Aiud), Ioan Bunea (publicist, profesor de teologie, condamnat la 5 ani de închisoare pentru întocmirea unei programe pentru învățământul catehetic), Titus Țifu, Gheorghe Noveanu, Octavian Bodea, Traian Man, Simion Coman, Ioan Sâncrăian, Ioan Jeler (1987 până astăzi) și dr. Cristian Baciu (2001, consilier eparhial). În ambianța acestei biserici, teologul și cărturarul Florea Mureșanu a coagulat întreaga intelectualitate clujeană interbelică, într-un cenanclu la care erau prezenți Victor Papiian, Lucian Blaga, D.D. Roșca, Valeriu Anania, dramaturgul Ion Luca, criticul literar Dumitru Micu.

În anul 1919, în timpul primei restaurări a fost descoperit în turnul bisericii un memoriu de o mișcătoare sinceritate, așezat aici în anul 1877 de către fostul paroh și protopop al Clujului, Vasile Roșescu. Biserica ajunsă într-o stare de degradare necesita rapide intervenții, dar și o reconsiderare a importanței care trebuia să i se acorde în viitor. Cu un testament neîmplinit în toate detaliile lui și aflată într-o stare de degradare, biserica a intrat între anii 2003-2010 într-un amplu proces de rectorire. Biserica a primit veșmântul unei noi picturi, ce

se integrează într-o armonioasă unitate stilistică și cu icoanele de pe iconostas, executată de către pictorii Ioan și Mariana Botiș. Au fost schimbate ferestrele în care au fost montate vitralii, cu motive geometrice, care înfrumusețează biserica și creează o atmosferă de meditație și rugăciune, iar pe frontispiciul bisericii a fost pusă icoana „Sfintei Treimi”, lucrată în mozaic aurit de Murano de firma Art Georgies din Iași.

Din tot acest ansamblu, singura piesa originală a bisericii, iconostasul lui Constantin Zugravul (1796) a fost atent restaurat de către artistul Dragoș Drăgan Hlinca și care, redat în strălucirea lui originală, impresionează prin gustul și migala meșterilor iconari brașoveni, prin ornamentele aurite și argintate ale ușilor împărătești, precum și prin finețea detaliilor picturii, cu certe influențe baroce târzii.

Pentru a plini toate aceste strădanii, duminică, 23 mai 2010, la sărbătoarea Rusaliilor, biserica a fost resfințită de către Preasfințitul Episcop Vicar Vasile Someșanul, cu binecuvântarea IPS Arhiepiscop și Mitropolit Bartolomeu, înconjurat de un sobor de preoți, în prezența autorităților locale și a unui mare număr de credincioși. În aceeași serie a evenimentelor importante pentru istoria bisericii se înscrie și prezența în Duminica Sfintei Cruci, la 18 martie 2012 a IPS Arhiepiscop și Mitropolit Andrei, care a săvârșit Sfânta Liturghie și a sfințit troița din fața sfântului lăcaș.

Astăzi biserica este locul de rugăciuni al unei foarte vii comunități parohiale, unde se desfășoare mai multe proiecte cu tinerii și copiii, dar și proiectul social „Sfântul Ioan cel Milostiv”, prin care se oferă zilnic mâncare caldă familiilor sărace din parohie.

Jubileul celor 220 de ani de construcția primei biserici românești din Cluj va fi sărbătorit duminică, 29 noiembrie 2015, când Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop și Mitropolit ANDREI a săvârșit Sfânta Liturghie. La acest moment jubiliar din istoria primei biserici clujene au participat: prefectul județului Cluj, domnul Gheorghe Ioan Vușcan, academicieni, rectori ai universităților clujene, oameni de cultură, care au arătat prin prezența lor că aici în jurul acestui mic lăcaș de cult a supraviețuit clutura și spiritualitatea românească. Pentru a răsplăti vrednicia credincioșilor parohiei, dar și noua dinamică misionară a acestei comunități, Înaltpreasfințitul Părinte Mitropolit Andrei a acordat domnului dr. Titus Nicoară,

ordinul „Sfinții Martiri Nășăuden” și doamnelor Doctor Maria Turdean și Otilia Stanca, pentru implicarea generoasă în susținerea proiectelor sociale ale parohiei.

La finalul Liturghiei a fost dezvelită o placă aniversară pe esplanada bisericii, ce rezumă istoria bogată a acestui sfânt lăcaș și a oficiat o slujbă de sfințire a biroului parohial.

Toate aceste momente ale istoriei și dinamica misionară a prezentului au marcat trecerea bisericii într-o nouă vârstă a istoriei, care poartă amprenta ortodoxiei ardelenice a cărei strălucire vine din smerenia și curajul cu care a înfruntat veacurile.

Activități ale Facultății de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca, (noiembrie 2015)

Dacian But-Căpușan

Luni, 2 noiembrie 2015, în Aula „Episcop Nicolae Ivan” a Facultății de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca, Pr. prof. univ. dr. **Ioan Saucă**, director al Institutului Ecumenic din Bossey a susținut o conferință cu tema: *Provocări actuale ale misiunii ortodoxe în diaspora*. Moderator a fost Pr. lect. univ. dr. Cristian Sonea, prodecanul facultății.

Facultatea de Teologie Ortodoxă a Universității Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca a organizat, în perioada 2-5 noiembrie 2015, Simpozionul internațional: *Misiunea parohiei și a mănăstirii într-o lume în continuă schimbare*. Manifestarea științifică se încadrează în seria de evenimente prilejuite de proclamarea de către Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române a anului 2015 ca „An omagial al misiunii parohiei și mănăstirii azi” și „An comemorativ al Sfântului Ioan Gură de Aur și al marilor păstori de suflete din eparhii”.

Simpozionul a fost deschis oficial în dimineața zilei de 3 noiembrie, în Aula Magna a Universității Babeș-Bolyai cu un cuvânt inaugural rostit de Pr. prof. dr. Vasile Stanciu,

decanul facultății. A rostit o alocuțiune Acad. prof. univ. dr. Ioan-Aurel Pop, Rectorul Universității transmițând și un mesaj de bun-venit oaspeților. Au urmat comunicările în plen, deschise de Înaltpreasfințitul Părinte Mitropolit Andrei, care a prezentat lucrarea cu titlul: *Într-o lume în continuă schimbare, Biserica trebuie să-și concetreză atenția, cu predilecție, asupra credincioșilor de mâine: elevii și studenții*.

In cadrul manifestărilor, marți 3 noiembrie, tot în Aula Magna a Universității, a avut loc ceremonia de acordare a titlului de *Doctor Honoris Causa* Părintelui profesor universitar dr. Ioan Saucă, secretar general asociat al Consiliului Mondial al Bisericilor și director al Institutului Ecumenic din Bossey, Elveția. Laudatio intitulat: *Preot răvniitor al lui Hristos, dascăl consacrat și promotor al unui ecumenism ortodox cuminte* a fost prezentat de IPS Prof. univ. dr. **Andrei Andreicuț**. După proclamație, citită de către Pr. prof. dr. **Ioan Chirilă, președintele Senatului UBB**, și după înmânarea diplomei, laureatul a rostit cuvântul de răspuns: *Spiritualitate, cultură și identitate într-o lume globalizantă*. Motivația acordării titlului are la bază eforturile depuse de Pr. prof. univ. dr. Ioan Saucă pentru promovarea relațiilor ecumenice dintre Bisericile istorice din România și Bisericile și comunitățile eclesiale din întreaga lume și contribuția sa la dezvoltarea teologiei și practicii misionare contemporane.

Lucrările simpozionului au continuat apoi la sediul Facultății de Teologie Ortodoxă, fiind precedate, în după amiaza zilei de 2 noiembrie, de o sesiune de comunicări susținute de doctoranzi și tineri cercetători (27 de participanți de la Cluj-Napoca, București și Sibiu).

La simpozion au participat trei ierarhi ai Bisericii noastre (IPS Mitropolit Andrei, PS dr. Visarion Bălțat, Episcopul Tulcii și PS dr. Petroniu Florea, Episcopul Sălajului) și peste 80 de cadre didactice și cercetători clerici și mireni de diferite confesiuni și cu preocupări diverse din țară (de la Facultățile de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca, București, Sibiu, Iași, Alba Iulia, Oradea, Constanța, Craiova și Târgoviște, de la Facultățile de Teologie Greco-catolică, Romano-catolică și Reformată ale UBB, dar și de la Academia de Muzică „Gheorghe Dima”, de la Universitatea de Artă și Design din Cluj-Napoca și Universitatea Națională de Muzică din București) și din străinătate (dintre care îi menționăm pe: Prof. univ. dr. François Dermange de la Universitatea din Geneva, Pr. prof. univ. dr. Philip LeMasters, McMurry University SUA și Fr. Samji Thazhathadathu George, Vicar St. George Orthodox Church, Edavattom, India). Referatele și discuțiile s-au desfășurat în șase sesiuni și au fost împărțite pe trei secțiuni: Teologie, Istorie, Muzicologie și Artă.

Formulate în zece puncte, concluziile simpozionului, au subliniat conștientizarea misiunii pe care – plecând de la exemplele marilor păstori de suflete și ținând seama de contextul postmodern actual – parohia și mănăstirea, prin fiecare credincios, mirean, cleric sau monah, este nevoie să și-o asume cu realism și să o trăiască în Duhul Sfânt.

În seara zilei de 4 noiembrie 2015, în Aula Facultății, a fost susținut un concert coral de către Corul de cameră „Psalmodia Transilvanica”, dirijat de către Pr. prof. univ. dr. Vasile Stanciu. Concertul a fost predecat de prezentarea concluziilor simpozionului.

Pe perioada desfășurării simpozionului, a fost organizată la sediul facultății o expoziție de icoane realizate de studenții și masteranzii specializării Artă sacră.

De asemenea, au fost făcute și câteva semnalări editoriale: *Anuarul Facultății de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca*, vol. XVII (2013-2014); *Cuvântul Tău este adevărul* (Ioan 17, 17). *Predici ale teologilor clujeni la Triod și Pentecostar*, Ed. Renașterea, Cluj-Napoca, 2015 (coord. Pr. prof. univ. dr. Vasile Stanciu și Pr. prof. dr. Liviu Vidican-Manci); *Euharistie, Spovedanie, Martiriu*, vol. II, Ed. Renașterea, Cluj-Napoca, 2015 (coord. Pr. prof. univ. dr. Vasile Stanciu și Pr. lect. univ. dr. Adrian Podaru).

In seara zilei de 3 noiembrie 2015 studenții și toate cadrele didactice ale Facultății de Teologie Ortodoxă au luat parte la slujba de Parastas săvârșită în fața catedralei mitropolitane de către IPS Mitropolit Andrei în memoria tinerilor trecuți la cele veșnice în incendiul de la București din seara zilei de vineri 30 octombrie. Răspunsurile au fost date de Corul facultății condus de Pr. prof. univ. dr. Vasile Stanciu.

In zilele de 5 și 6 noiembrie 2015, a avut loc Simpozionul Centrului de Studii Biblice, cu tema: *Religion and Politics. Jews, Christians and the Empire(s)*. Din partea Facultății de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca au participat: Pr. prof. univ. dr. Ioan Chirilă, cu referatul: *Philo and Tiberius Julius Alexander: Two Models of Interaction with the Empire* și Pr. prof. univ. dr. Stelian Tofană, cu referatul: *Conscience or Fear in the Christian Obedience according to Rom 13, 1-14*.

În perioada 6-9 noiembrie 2015 un grup de studenți de la specializarea de master *Artă sacră - conservarea, restaurarea și crearea bunurilor culturale* din cadrul Facultății de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca, coordonați de Conf. univ. dr. Marcel Gh. Munteanu a efectuat o excursie de studii și documentare la mănăstirile din Oltenia. Intitulat *Credință și culoare*, acest inedit și deosebit periplu la vetrele străbune ale Ortodoxiei a împlinit pe de o parte setea de credință străbună a tinerilor ce s-au rugat și închinat în aceste lăcașuri de cult brâncovenești (în marea lor majoritate, excepție face ctitoria lui Mircea cel Bătrân de la Cozia), iar pe de alta au fost martorii unor adevărate cursuri de istoria artelor și de iconografie bizantină susținute de domnul profesor. Frescele valoroase și pline de înțelesuri scripturistice au bucurat ochii și sufletele masteranzilor ce au privit îndelung și au actualizat ceea ce învățaseră în anii de studii universitare doar din cărți și albume de artă. Frescele, icoanele din muzee, asemeni celor de la Mănăstirea Cozia și Polovragi au dezvăluit tehnica vechilor iconari, frumusețea stilului și multitudinea tematică a lor. Vizita în orașul Târgu Jiu a desemnat întâlnirea cu capodoperele sculpturii moderne a lui Constantin Brâncuși: *masa tăcerii, poarta sărutului, coloana infinitului* ce definesc creația artistului român influențat profund de marile teme ale creștinătății răsăritene. Gândul tinerilor studenți masteranzi la întoarcerea acasă, îmbogățit duhovnicește, este de a pune în practică tot ceea ce au trăit și au văzut, gând ce se va materializa printr-o expoziție viitoare de icoane, inspirate din izvoadele iconografice de la mănăstirile gorjene și vâlcene (Conf. univ. dr. Marcel Muntean).

Pr. lect. univ. dr. Adrian Podaru a susținut comunicarea: *Sfântul Ioan Gură de Aur, misionarul credibil* în cadrul conferințelor preoțești de toamnă 2015 prezidate de către ÎPS Sa Andrei, Arhiepiscopul Vadului, Feleacului și Clujului și Mitropolit al Clujului, Maramureșului și Sălajului: joi, 5 noiembrie 2015 la Protopopiatul Dej și sâmbătă 14 noiembrie 2015 la Protopopiatul Huedin.

În zilele de 6 și 7 noiembrie 2015 Facultatea de Litere a UBB a găzduit Conferința națională *Text și discurs religios*, ediția a VIII-a. Facultatea de Teologie Ortodoxă a fost reprezentată de Pr. prof. univ. dr. **Ioan Chirilă, președintele Senatului UBB care a susținut referatul: Retorica discursului profetic vechitestamentar.** La deschiderea festivă a fost prezent și a rostit o alocuțiune IPS Arhiepiscop și Mitropolit Prof. univ. dr. **Andrei Andreicuț.**

Joi, 12 noiembrie 2015, în prezența Preasfințitului Părinte Petroniu, Episcopul Sălajului, la Zalău a avut loc o întâlnire în cadrul seriei de conferințe „Glasul Bisericii în cetate”. În sala Dialoguri Europene a Centrului de Cultură și Artă al Județului Sălaj, președintele Senatului Universității Babeș-Bolyai, Pr. prof. univ. dr. Ioan Chirilă a susținut conferința cu tema: *Omul postmodernității, pelerin între pământ și eternitate sau o pledoarie pentru o antropologie teologică trinitară.*

Marți 17 noiembrie 2015, Consiliul Județean Bistrița-Năsăud, Arhiepiscopia Ortodoxă Română a Vadului, Feleacului și Clujului, Universitatea „Babeș-Bolyai” Cluj-Napoca, Institutul de Istorie „George Barițiu” Cluj-Napoca, Complexul Muzeal Județean, Protopopiatul Ortodox Bistrița, Biblioteca Județeană „George Coșbuc” și Centrul Județean pentru Cultură au organizat la Centrul German din Bistrița seminarul de istorie Petru Rareș și bistrițenii. Au conferențiat IPS Andrei Andreicuț, Arhiepiscopul Vadului, Feleacului și Clujului și Mitropolitul Clujului, Maramureșului și Sălajului, Acad. Prof. univ. dr. Ioan Aurel Pop, Rectorul UBB Cluj-Napoca, Acad. prof. univ. dr. Nicolae Edroiu – directorul Institutului de Istorie „George Barițiu” Cluj-Napoca și Pr. prof. univ. dr. Ioan Chirilă – președintele Senatului UBB Cluj-Napoca.

Cercul studențesc pentru filantropie practică, (responsabil stud. Alexandra-Felicia Coroian) a organizat o colecție în cadrul Facultății, la aceasta contribuind foarte mulți dintre studenți. S-au cumpărat alimente de bază, care în 17 noiembrie 2015 au fost oferite părintelui Nicolae Tănase de la parohia Valea Plopului (fondator și coordonator al Asociației „Pro Vita” care desfășoară programe de asistență socială pentru copiii orfani sau abandonați), care a susținut la Cluj-Napoca conferința cu tema: *Linistirea tinerilor neliniștiți* organizată de Asociația Studenților Creștini Ortodocși Români - Filiala Cluj Napoca, împreună cu Asociația Filantropică „Sfântul Onufrie” Florești.

În luna noiembrie au mai desfășurat activități: Cercul studențesc de Teatrul și Dramaturgie „I. L. Caragiale” (responsabil stud. Maria Mădălina Popescu) și Cercul studențesc de împletit metaniere (responsabil stud. Alexandra Chira).

Joi 19 noiembrie 2015, în cadrul Simpozionului Studențesc Național Vizualia, ediția I, la Casa de Cultură a Studenților din Cluj-Napoca, Conf. univ. dr. Marcel Gheorghe Muntean a susținut prelegerea: *Temele picturii la începutul secolului al XX-lea. Studiu de caz.*

De Intrarea în biserică a Maicii Domnului, 21 noiembrie 2015, PC Pr. prof. univ. dr. Vasile Stanciu, decanul Facultății de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca l-a însoțit pe IPS Mitropolit Andrei la Baia Mare, unde la catedrala episcopală s-au aniversat în cadrul Sfintei Liturghii cei 25 de ani de la reînființarea Episcopiei Maramureșului și Sătmarului.

Duminică, 22 noiembrie 2015, în cadrul Sfintei Liturghii de la Catedrala Mitropolitană, s-a interpretat, în primă audiere, de către Corul Catedralei, dirijat de părintele prof. Vasile Stanciu, Liturgia pentru cor mixt compusă de preotul compozitor Gheorghe Șoima, la 30 de ani de la trecerea sa la cele veșnice. La sfârșitul Liturghiei s-a oficiat și o slujbă de pomenire a compozitorului, iar părintele Vasile Stanciu a evocat personalitatea celui comemorat.

La campania de donare de sânge inițiată de Universitatea Babeș-Bolyai în parteneriat cu Centrul Regional de Transfuzie Sanguină Cluj, *Donăm împreună, UBB dă startul a luat parte un număr de peste 50 de studenți ai* Facultății de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca, în zilele de 23 și 25 noiembrie a. c., avându-l în frunte pe **Pr. prof. univ. dr. Vasile Stanciu**, decanul facultății.

În ziua de 25 noiembrie 2015 a avut loc susținerea lucrării metodic-stiințifice pentru obținerea gradului I didactic, specializarea Religie ortodoxă, de către prof. Boiciuc Rus Doina de la Colegiul Tehnic „Iuliu Maniu” din Șimleu Silvaniei, sub coordonarea unei comisii având drept președinte pe Pr. lect. dr. Gheorghe Șanta și coordonator de lucrare pe Arhim. conf. univ. dr. Teofil Tia.

Joi, 26 noiembrie și vineri, 27 noiembrie, cunoscutul teolog Rev. Prof. univ. dr. Piero Coda, Rectorul Institutului Sophia Loppiano-Italia a susținut la Facultatea de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca două cursuri de Teologie sistematică legate de actualitatea operei teologice a Fericitului Augustin: *Fericitul Augustin de Hipona – Preasfânta Treime și antropologia.*

În perioada 25-29 noiembrie 2015, cu binecuvântarea IPS Mitropolit Andrei, s-a desfășurat simpozionul: *Marea Doxologie a Sfântului Duh în teologia Sfântului Vasile cel Mare. Lucrarea Duhului Sfânt în Biserică și creație.* Dialog teologic între Facultatea de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca și Institutul Sophia Loppiano-Italia, cu cinci sesiuni: *Pneumatologia la Sfântul Vasile cel Mare, Fundamentele biblice ale Pneumatologiei la Sfântul Vasile cel Mare, Lucrarea Duhului Sfânt în istoria mântuirii* (o lectură teologică a harismelor în Biserică), *Reînnoirea liturgică în Biserica Romano-Catolică după Conciliul II Vatican, Roadele experienței Duhului Sfânt în viața Sfinților și a părinților duhovnicești.*

Au fost prezenți și au rostit scurte alocuțiuni: IPS Mitropolit Andrei, Acad. prof. univ. dr. Ioan Aurel Pop, Rev. Prof. univ. dr. Piero Coda de la Institutul Sophia Loppiano-Italia a susținut cursul de Teologie sistematică: *Fericitul Augustin de Hipona – Preasfânta Treime și antropologia; iar din partea facultății noastre au conferențiat: Pr. prof. univ. dr. Ioan Chirilă, Despre simplitatea și libertatea Scripturii față de logica imanentă la Sfântul Vasile cel Mare, Pr. prof. univ. dr. Vasile Stanciu, Marea rugăciune euharistică din Liturgia Sfântului Vasile cel Mare și actualitatea ei pentru unitatea Bisericii. Un succint comentariu liturgic, Pr. lect. univ. dr. Cristian Sonea, The Charismatic Revival: An Eastern Orthodox Perspective, Pr. prof. univ. dr. Ștefan Iloaie, Harul Duhului Sfânt și faptele bune în opera teologică a Sfântului Vasile cel Mare, Pr. lect. univ. dr. Adrian Podaru, Epoca Duhului Sfânt. Diversitatea darurilor, mărturie a bogăției Duhului, Ierom. asist. univ. dr. Benedict Vesa, Experiența Duhului Sfânt la Sfântul Macarie Egipteanul, Sfântul Isaac Sirul și Sfântul Simeon Noul Teolog, Pr. lect. univ. dr. Grigore-Dinu Moș, Lucrarea Duhului Sfânt în viața și învățătura Sfântului Siluan Atonitul și a Arhimandritului Sofronie Saharov, Drd. Cezar Login, Juan Mateos și relevanța studiilor sale liturgice pentru teologia orientală*

Participanții cu lucrări ai altor instituții de învățământ și cercetare au fost: Pr. conf. univ. dr. Nicolae Moșoiu (Facultatea de Teologie Ortodoxă „Andrei Șaguna” din Sibiu), Prof. univ. dr. Ștefan Tobler (Centrul de Cercetare Ecumenică Sibiu), Pr. prof. univ. dr. Emil Jurcan (Facultatea de Teologie Ortodoxă din Alba Iulia), Prof. dr. Giovanna Porrino, Pr. prof. dr. Alessandro Clemenzia (Loppiano), dr. Joan Patricia Back (Dublin), Lect. univ. dr. Marta-Elise Andro (Facultatea de Teologie Romano-catolică București).

Simpozionul s-a desfășurat ca urmare a unui acord de colaborare interinstituțională dintre Facultatea de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca, reprezentată de părintele decan Vasile Stanciu și Institutul Sophia, reprezentat de Mons. Prof. univ. dr. Piero Coda, Rectorul acestei instituții. Recent, Institutul Sophia a acordat primul titlu de Doctor Honoris Causa Sanctității Sale, Bartolomeu I, patriarhul ecumenic al Constantinopolului, care a cultivat o strânsă colaborare cu Chiara Lubich, fondatoarea Mișcării Focularelor.

În ziua de 27 noiembrie, la Catedrala greco-catolică „Schimbarea la Față”, Corul *Psalmodia Transylvanica* al Facultății de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca, dirijat de părintele Vasile Stanciu, a participat la cea de-a XI ediție a festivalului coral *Armonii sacre.*

Luni, 30 noiembrie 2015, de ziua Sfântului Apostol Andrei, profesorii Facultății de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca l-au felicitat la reședința mitropolitană pe întâistătătorul eparhiei noastre, pe IPS Mitropolit Andrei, cu prilejul zilei onomastice.

Vizită a doctoranzilor clujeni la Universitatea din Fribourg

Pr. Ioan Tănase Chiș

În Fribourg, capitală și centru economic al cantonului elvețian cu același nume, călătorul atent va descoperi o comoară culturală, un adevărat tezaur religios, social, arhitectural, ale cărui resorturi străbat orizontul timpului revendicându-și identitatea încă din vremea Evului Mediu. Fondat în anul 1157 orașul convinge și nu constrânge, seduce și impresionează prin frumusețea caracteristică omului virtuos a cărui forță de relație creează în *celălalt* sentimentul familiarității și al atașamentului. Departe de mine îndrăzneala de a picta în culorile subiectivității excesive imaginea acestei comunități bilingve (franco-germane) de nici 32 mii de locuitori. Îmi rezerv însă bucuria de a face o mențiune: în fiecare an, sfârșitul primei săptămâni din decembrie găzduiește procesiunea solemnă ce animează străzile orașului; este cinstit Sfântul Ierarh Nicolae, patronul spiritual al cantonului.

Am avut și noi cinstea de a săruta racla cu părțile importante din moaștele Sfântului, adăpostite la cate-

drale Sf. Nicolae din Fribourg. Această întâlnire ne-a fost prilejuită cu ocazia festivităților dedicate zilelor Universității din Fribourg. Grupul de la Cluj a fost reprezentat de șapte tineri doctoranzi clujeni, coordonați de către părintele ieromonah dr. Benedict Vesa.

Evenimentele s-au derulat două zile consecutiv (13-14 noiembrie 2015) din care subliniem, întâi de toate, conferința despre Ortodoxia Radicală (Radical Orthodoxy) susținută de către profesorul John Milbank, cercetător în domeniul religiei, al științelor politice și etice la Universitatea din Nottingham. Conferința a fost succedată de o serie de dezbateri organizate sub formă de ateliere de lucru (workshop-uri), pe mai multe teme, în una dintre limbile germană, franceză și/sau engleză, iar în încheierea atelierelor participanții reuniți au putut chiar să sugereze direcții de studiu teologic pe diferite zone de interes (ex. teologie și management). *Dies Academicus* a debutat a doua zi cu o solemnă misă celebrată în catedrala Colegiului Sfântul Mihail după care am luat parte la festivitatea solemnă în Aula Magna a Universității din Fribourg. Alocuțiunile rostite au coabitat cu muzica simfonică și chiar cu momente de dans modern, iar decernarea titlurilor Doctor Honoris Causa a acordat întâietate științifică domeniului teologiei.

Sperăm ca această experiență să fie debutul unui act de simbioză științifică, universitară, între cei care au fost gazdele noastre și Facultatea de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca, act care să devină tradiție sub patronajul Sfântului Ierarh Nicolae.

Chipuri de părinți îmbunătățiți Protosinghelul Vasile Luncan, arhimandritul Dometie Manolache și ieromonahul Adrian Făgețeanu - mărturii vii ale misiunii pastorale în mănăstire și parohie*

Protos. Gavril Horț

Sfântul Sinod a declarat anul acesta "Anul omagial al misiunii parohiei și mănăstirii azi", de aceea în prezentarea de față aducem în atenția părinților și maicilor adunați la această sinaxă modelul unor foști viețuitori ai eparhiei noastre și ai mănăstirii Piatra Fântânele, duhovnici iscusiți care s-au jertfit pe potecile mănăstirilor, prin munți și locuri izolate, chiar și-n închisori, în timpuri grele de război și sărăcie, și-n prigonire atee-comunistă, dar care prin truda și osteneala lor, și-au adus un real aport la întărirea credinței în popor și, implicit, la deschiderea căii spre mântuire pentru cei din vremea lor, dar și pentru noi, urmașii acestora, și pentru cei de mâine, care vor mai "privi cu luare aminte la felul cum și-au încheiat viața" (Evr.13, 7) ca niște vrednici înaintași demni de urmat și ascultat.

Respectând ordinea cronologică în care au trăit, redăm aici câteva aspecte din viața părintelui protosinghel Vasile Luncan, primul stareț și ctitor al mănăstirii Piatra Fântânele¹.

A văzut lumina zilei la 2 februarie 1902, în satul Fundeni, comuna Săcuieni, județul Bacău, din părinții Gheorghe a lui Petrache și Voichița Luncanu; a urmat cinci clase primare în localitatea vecină, Berbiceni-Bacău, avându-i ca învățători pe soții Cezar și Cleopatra Uncescu, iar apoi trei clase seminariale la Mănăstirea Neamț; la 19 ani, în 1921, a intrat ca „frate” la Mănăstirea Secu, jud. Neamț, fiind primit aici de către starețul arhimandrit Ilarion Bălăiță; de aici, în 1 aprilie 1923 a fost trimis apoi la Catedrala Mitropolitană din Iași, unde a ocupat postul de canonarh până în 1926; recomandat de către mitropolitul Moldovei, Pimen Georgescu (1909-1934), în 1926 este călugărit, păstrându-i-se numele de botez (Vasile); la 30 mai 1926 a fost hirotonit diacon, în biserica „Banu” din Iași; a slujit ca ierodiacon la Catedrala mitropolitană din oraș, precum și la bisericile Barnovschi, Tătălari, „Sfântul Ioan Rusovici” (Rusu) ș.a.; în 1927 a trecut la Mănăstirea Slatina, apoi la Mănăstirea Durău, stând aici până în 1928; în 8 noiembrie 1928 a fost transferat ca ierodiacon la Mănăstirea Piatra Fântânele; iar la 15 decembrie 1928 a fost hirotonit preot (ieromonah) de către episcopul Nicolae Ivan al Vadului, Feleacului și Clujului (1921-1936), fiind numit stareț la Mănăstirea Piatra Fântânele în 26 decembrie 1928; mai târziu a fost înălțat la rangul de protosinghel de către episcopul Nicolae Colan, al aceleiași Eparhii (1936-1957); apreciat, mai apoi și de către urmașul său, arhiepiscopul Teofil Herineanu (1957-1992).

Starețului Vasile Luncan i se datorează înălțarea și înzestrarea bisericii mănăstirești, a chiliilor monahale, a clopotniței, a școlii primare din Piatra Fântânele. De asemenea, a funcționat și ca învățător în această școală, ocupându-se de dotarea ei cu cele necesare; o vreme s-a îngrijit duhovnicește și de credincioșii din Dornșoara, din fostul județ Câmpulung (Moldovenesc), predând și aici ore de religie pentru copiii sătenilor, ca și de cei din filia Ciosa din apropiere, întinzându-și activitatea sa pe zeci de kilometri, în munții Bârgăului pentru creștinii răsăriți de aici, care, până la venirea sa n-aveau nici biserică unde să-și plece genunchiul pentru închinare și nici școală pentru învățătură. Abia s-a reușit a se înjgheba aceste două focare de cultură: biserica și școala, că cel de-al doilea război mondial a venit cu devastări și stricăciuni grozave. Mărturie sunt bucărele, tranșeele ce se pot vedea și azi în zonă, și chiar icoana împușcată ce se păstrează în biserica mănăstirii. Pe lângă aceste orori, părintele trebuia să facă față împotrivrării greco-catolice, umilirii hortyste, și mai târziu propagandei ateo-comuniste. Cu greu a scăpat chiar de la moarte, fiind arestat de două ori, pe când părintele Pop Augustin din Mijloceni și alți șase credincioși de pe Bârgău au fost împușcați de armata maghiară în retragere, în octombrie 1944.

Părintele Vasile s-a dovedit un abil conducător, un optimist de nedescris, animat de duhul dreptății, al păcii și al armoniei; un cărturar (autodidact) al vremii sale, fapt ce reiese din numeroasa corespondență pe care a purtat-o cu superiorii săi,

dar și cu organele de stat de atunci; un patriot înfocat, ce s-a identificat cu idealurile transilvănenilor, deși nu se născuse pe aceste meleaguri; un monah reprezentativ al Bisericii noastre, despre care s-a știut prea puțin până acum.

A trecut la Domnul, în 2 ianuarie 1969, „odihnindu-se” nu departe de Sfântul Altar al Mănăstirii „Nașterea Maicii Domnului” din Piatra Fântânele, la care a slujit cu înaltă demnitate preoțească vreme de 40 de ani, rămânând până azi cu multă dragoste în memoria bătrânilor din sat ce l-au cunoscut și admirat.

Un al doilea mare părinte pe care dorim să-l evocăm aici a fost arhimandritul Dometie Manolache, viețuitor și el în mănăstirea Piatra Fântânele între anii 1957-1958.

S-a născut la 13 octombrie 1924, în comuna Bălănești, jud. Buzău, din părinții Ioan și Filofteia Manolache (tatăl, cântăreț bisericesc), la botez primind numele Stelian, el fiind al patrulea din cei 12 copii ai acestei credincioase familii. A urmat șapte clase elementare în comuna Târlele-Filiu, jud. Brăila, Seminarul Teologic de opt clase din Buzău (1937-1945), Institutul Teologic Universitar din București (1945-1949); licențiat cu teza: *Mitropolitul Petru Movilă. Studiu istorico-exegetic-dogmatic* (calificativ excepțional); între 1972-1975 a urmat Cursurile de doctorat la Secția sistematică, Institutul Teologic Universitar din București.

Pe plan pastoral-misionar, din încredințarea Patriarhului Justinian, în cursul anului 1949, a fost trimis preot (ieromonah, călugărit cu numele Dometie) în parohiile Teleac și Gurghiu din protopopiatul Reghin, jud. Mureș; a funcționat apoi ca preot duhovnic la mănăstirea Prislop, împreună cu părintele Arsenie Boca, până în 18 mai 1952; transferat apoi la mănăstirea Afteia-Cioara (17 mai 1952 - 16 august 1952), după care, la Mănăstirea Ciolanul, jud. Buzău (22 august 1952 - 1 septembrie 1956), fiind profesor și director al Școlilor monahale de la mănăstirile Ciolanul, Rătești și Barbu; preot slujitor la Catedrala Eparhială din Buzău (1 septembrie 1956 - 1 august 1957); secretar la mănăstirea Piatra Fântânele, jud. Bistrița Năsăud, (25 august 1957 - 25 mai 1958); preot și duhovnic la mănăstirea Dragomirești, jud. Maramureș (26 mai 1958 - 10 martie 1959) și la urmă preot-duhovnic la mănăstirea Râmeț, jud. Alba (10 martie 1959 - până la moartea sa întâmplată la 6 iulie 1975); înmormântat la mănăstirea Râmeț.

Părintele Dometie a mai administrat, în același timp, parohia Râmeț-Sat, cu filiile: Olteni-Pleașa, Râpa Râmețului și Valea Uzii.

Timpul și spațiul nu ne permit să dezvoltăm aici mai pe larg activitatea pastoral-misionară a acestui mare duhovnic. Părintele este cunoscut, iar vara aceasta, la împlinirea a 40 de ani de la adormirea sa, a fost evocat la mănăstirea Râmeț într-un simpozion special, odată cu lansarea volumului "Părintele Dometie Manolache - chip luminos al virtuților și dăruirii jertfelnice", volum ce cuprinde mărturiile mai multor ierarhi, profesori și alți oameni de cultură ce l-au cunoscut.

Sfinția Sa rămâne așadar, cum inspirat s-a scris pe crucea de mormânt: "ctitor și duhovnic... părinte sufletesc al multor credincioși".

Cel de-al treilea părinte pe care îl amintim aici a fost și el viețuitor la mănăstirea Piatra Fântânele, între anii 1969-1973. Este vorba despre ieromonahul Adrian Făgețeanu.

S-a născut la 16 noiembrie 1912, în localitatea Deleni de lângă Cernăuți, din părinții Mihail (preot) și Aurora, la botez primind numele Alexandru; mama era din localitatea Bosanci, jud. Suceava, din familia Blându, în casa căreia se adunau Dimitrie Onciul, Ciprian Porumbescu, arhimandritul Pangrație de la „Sf. Ioan cel Nou” de la Suceava, care au militat pentru alipirea Bucovinei de România. A urmat școala primară în orașul Corleni, iar apoi Liceul „Dimitrie Cantemir” din Cernăuți; tot la Cernăuți a făcut Facultatea de Drept, între anii 1931-1937, iar, mai târziu, Facultatea de Teologie din Suceava (1943-1947). Din punct de vedere profesional a fost o vreme avocat la Fălticeni, Baroul Baia, după care a intrat în Poliție, fiind comisar la Fălticeni și Bacău; în perioada celui de al Doilea Război

Mondial a fost pe frontul rusesc; scăpând cu viață, în urma unei răni grave la maxilar, a decis să se călugărească, fapt întâmplat în 1943, la Mănăstirea Putna, primind numele Adrian. De remarcat că „a fost fascinat de mișcarea legionară, dar nu s-a înscris în rândurile ei”². În 1947, stabilindu-se în București, s-a înscris și la Facultatea de Filosofie. A făcut parte din mișcarea „Rugul Aprins” de la Mănăstirea Antim, fapt pentru care, între 1950-1956 a fost închis în mai multe închisori din țară; după eliberare s-a stabilit pentru o vreme la Mănăstirea Lainici. Pentru că a continuat legăturile „cu foștii lui prieteni de la Rugul Aprins”³ a fost închis pentru a doua oară între 1958-1964; după grațiere a slujit în mai multe parohii, apoi la Mănăstirea Viforâta și Piatra Fântânele (1 iulie 1969 - 1 iulie 1973); s-a stabilit la Mănăstirea Antim din București, după care s-a retras la schitul Locurele, lângă Mănăstirea Lainici, jud. Gorj, unde a trecut la Domnul în 27 septembrie 2011; a fost înmormântat la Mănăstirea Lainici. Pentru activitatea sa deosebită avută la Piatra Fântânele, credincioșii din zonă îi poartă cu drag amintirea și vie recunoștința, chiar dacă prin uneltilor securității a trebuit să plece și de aici după 4 ani de părintească slujire.

Cei trei părinți pe care i-am amintit astăzi, alături de mulți alți iscusiți stareți și duhovnici din Eparhia noastră, au lucrat cu multă dragoste și jertfă pe plan pastoral și misionar în mănăstirile și parohiile de aici, aducând o contribuție semnificativă la ridicarea moral-religioasă a neamului românesc din aceste părți - și nu numai -, iar nouă, celor de azi, ne rămâne sfânta datorie de-a duce mai departe moștenirea bogată lăsată de acești iluștrii înaintași. Ei au împlinit cu prisosință îndemnul învățăturii Sfântului Serafim de Sarov: "Dobândește pacea și mii de oameni din jurul tău se vor mântui!".

Mănăstirile noastre nu s-au ascuns de lume și nu s-au retras în izolare, ci prin spovedanie, activități sociale și filantropice, prin predică, privegheri și liturghii în toate zilele și îndeosebi la marile hramuri, au fost, sunt și nădăjduim să rămână, puternice fortărețe duhovnicești atât pentru obștile lor cât și pentru pelerinii și credincioșii care le calcă pragul, îndemnând pe toți spre calea împărăției cerurilor, unde ne așteaptă și pe noi Slăvitul nostru Stăpân, Domnul Iisus Hristos, cu sfinții și bunii noștrii înaintași.

² "Fericii cei prigoniți - martiri ai temnițelor românești" - de F.A., Ed. Bonifaciu

³ *Idem.*

Cluj-Napoca, 23 noiembrie 2015

Un grup de 30 de studenți de la Facultatea de Teologie Ortodoxă a donat sânge

Interesul crescut al studenților UBB față de Campania de donare de sânge „Donăm împreună, UBB dă startul” s-a manifestat și în rândul studenților de la Facultatea de Teologie Ortodoxă, din cadrul UBB.

Astfel, un grup de 30 de studenți de la Facultatea de Teologie Ortodoxă, împreună cu decanul acestei facultăți, Pr. Prof. univ. dr. Vasile Stanciu s-au prezentat luni, 23 noiembrie, de la ora 8.00, la Centrul Regional de Transfuzie Sanguină Cluj, pentru a dona sânge. Cei mai mulți dintre ei au donat sânge pentru prima dată și vor repeta experiența pe viitor.

„Inițiativa colegilor și studenților de la UBB este una lăudabilă și bine venită. Pe parcursul acestei săptămâni vor mai veni încă 20 de studenți de la Facultatea de Teologie Ortodoxă, pentru a dona sânge. Astfel de campanii sunt mai mult decât un gest civic pentru că acestea pornesc din dragoste pentru semenii și prin dăruirea propriului sânge se dăruiește viață din viața ta”, a declarat Pr. Prof. univ. dr. Vasile Stanciu, decanul Facultății de Teologie Ortodoxă.

Campania „Donăm împreună, UBB dă startul” reprezintă un program mai amplu de donare de sânge, care îi vizează atât pe studenții UBB, cât și pe studenții altor universități din Cluj-Napoca, dar și pe cadrele didactice. Prin intermediul campaniei se dorește pornirea unui comportament în favoarea donării de sânge, drept un act de responsabilitate și un gest de implicare în comunitate. **În cadrul celei de-a 2-a ediții a campaniei „Donăm împreună, UBB dă startul” au donat peste 220 de studenți.** Având în vedere că sângele unui donator poate salva 3 vieți, putem spune că în urma acestei campanii, inițiate de Universitatea Babeș-Bolyai, peste **570 de persoane** vor putea beneficia de sângele donat de studenții UBB și ai altor universități.

Direcția Comunicare și PR a UBB

¹ Prezentare susținută în cadrul *Sinaxei monahale de la Mănăstirea Nușeni*, 24 noiembrie 2015.

² Datele privitor la acești trei părinți sunt extrase din manuscrisul "Nașterea Maicii Domnului, Piatra Fântânele, jud. Bistrița Năsăud" - de Pr. Prof. Dr. Alexandru Moraru și Protos. Gavril Horț - vol. aflat în curs de tipărire.

Nașterea de copii – bucurie și responsabilitate

Protos. Simeon Pinte

Nașterea unui copil în sânul unei familii creștine este rodul împlinirii rugăciunilor de la Cununie. Venirea lui pe lume este un semn al binecuvântării lui Dumnezeu și de aceea reprezintă un prilej de bucurie. Pruncii sunt un dar de la El, întregesc familia și-l fac oglindă al iubirii Preasfintei Treimi.

Nașterea de copii implică însă și o maximă seriozitate și asumarea unei responsabilități deosebite față de persoana umană care tocmai pășește în această lume. Modul cum ne raportăm la această responsabilitate determină întregul parcurs al devenirii unui om. Părinții creștini trebuie să fie conștienți că prin naștere de prunci ei devin colaboratori cu Dumnezeu în lucrarea de creare a unei noi persoane umane. Ei transmit nu numai viața biologică, ci și viața duhovnicească, participând astfel la crearea de noi fii și fice ale lui Dumnezeu. Misiunea familiei creștine stă astfel, pe lângă darul vieții și asigurarea dezvoltării mentale și afective sănătoase a copilului și în susținerea creșterii sale duhovnicești în relația sa cu Dumnezeu.

De ce trebuie puși copiii în această relație? Deoarece omul este om real numai în comuniune cu Dumnezeu. Numai această comuniune face deplină umanitatea noastră iar creșterea în comuniune cu Dumnezeu, sau îndumnezeirea omului este în același timp și deplina umanizare a lui. Dumnezeu ne-a creat așa. El ne-a gândit astfel încă de la început să fim în relație cu El. Și doar în această relație suntem oameni adevărați. Acest lucru îl înțelegem numai dacă privim la Hristos, unica Persoană care unește în Sine în mod desăvârșit umanitatea cu Dumnezeu, revelând omul desăvârșit. Hristos este Om desăvârșit pentru că în El omul e unit în gradul cel mai înalt și deplin cu Dumnezeu. De aceea El este măsura, ținta și calea desăvârșirii noastre.

Oamenii care sunt conștienți de măreția vocației de părinte și de implicațiile dumnezeiești ale acesteia, se pregătesc pentru aceasta cu multă seriozitate. Ei vor ști că nu transmit prin codul lor genetic doar simple trăsături fizice, ci și un fond sufletească necesar pentru viața duhovnicească. De aceea vor privi actul concepției unui copil cu multă seriozitate. De altfel Biserica ne arată măreția și importanța zămislirii prin aceea că, în crugul anului, are trei

praznice închinare Zămislirii Sfintei Fecioare, a Sfântului Ioan Botezătorul și a Mântuitorului Însuși. Toate aceste zămisliri au fost rodul stăruinței în rugăciune. De aici se inspiră părinții creștini care se roagă înainte de conceperea copilului. Și dacă pentru a naște un copil sănătos e necesar ca părinții să fie sănătoși, la fel și când e vorba de sănătatea lui spirituală părinții se vor îngriji de propria lor sănătate duhovnicească. Astfel, înainte de a zămisli, soții se spovedesc și se împărtășesc, și chiar se înfrânează ținând câteva zile de post. Așa au făcut fericții și dreptii părinți ai Fecioarei Maria, Ioachim și Ana, și astfel s-au învrednicit a fi părinți ai Maicii Domnului și bunici ai Mântuitorului. Postul și rugăciunea sunt indicate mai ales atunci când zămislirea întârzie din motive de sănătate sau din motive numai de Dumnezeu știute.

Despre modul cum ar trebui cei căsătoriți să se raporteze la zămislirea de prunci, Sfânta Scriptură ni-i dă ca exemplu pe Tobie și pe tânăra sa soție, Sara: Aceștia „când au rămas doar ei în cameră, Tobie s-a sculat din pat și a zis: «Scoală soro, să ne rugăm ca să ne miluiască Domnul!» Și a început Tobie a zice: «Binecuvântat ești Tu Dumnezeul părinților noștri, și binecuvântat este numele Tău cel sfânt și slăvit întru toți vecii! Să Te binecuvinteze pe Tine cerurile și toate făpturile Tale! Tu ai făcut pe Adam și Tu ai făcut pe Eva, femeia lui, pentru a-i fi ajutor și sprijin, și din ei s-a născut neamul omenesc. Tu ai zis: «Nu este bine să fie omul singur; să-i facem un ajutor asemenea lui». Și acum, Doamne, nu plăcerea o caut luând pe sora mea, ci o fac cu inima curată. Binevoiește de a avea milă de ea și de mine și a ne duce împreună până la bătrânețe!» Și a zis și ea cu el: «Amin» Apoi au dormit amândoi liniștiți în noaptea aceea” (Tobit 8, 4-9). Ce binecuvântare pentru un copil să fie conceput după o asemenea rugăciune și să vină pe lume într-o asemenea atmosferă caracterizată de frica lui Dumnezeu, de dragoste și respect reciproc! Și totuși, câți copii sunt nevoiți să se nască într-un mediu ostil sau chiar fără să fie doriți!

Perioada de sarcină este de asemenea una specială atât pentru mamă cât și pentru copil. Purtarea în pântec a copilului determină cea mai profundă legătură între oameni, legătura dintre mamă și copil. Așa cum arată știința medicală modernă, între mamă și pruncul purtat în pântec există o profundă comunicare. Copilul simte și reacționează la diferitele gesturi și stări ale mamei. De aceea femeia însărcinată trebuie să fie foarte atentă la viața ei, la alimentație, la sănătatea fizică și sufletească, să ocolească supărările, să nu se expună șocului unor zgomote prea mari sau unor atmosfere de violență. De asemenea să se abțină de la substanțe otrăvitoare – țigări, alcool, droguri – și de

la orice deprindere vicioasă. Este important ca în timpul sarcinii, femeia să găsească un climat pașnic și iubitor în sânul familiei, având în vedere că în starea în care se găsește, ea este mult mai sensibilă și vulnerabilă și are nevoie de ocrotirea celor din jur.

Se știe că pruncul aude și recunoaște încă din pântec glasul mamei, dar și al tatălui. El poate simți însă și prezența lui Dumnezeu așa cum a simțit Sfântul Ioan Botezătorul prezența Fiului lui Dumnezeu întrupat în pântecul Fecioarei Maria, tresăltând de bucurie în pântecul maicii sale, Elisabeta. De aceea părinții ar trebui să aibă o comunicare pașnică și iubitoare, și să se roage, în special mama, pentru copilul lor. Ei se pot ruga chiar cu voce tare atunci când este posibil. Este recomandat ca femeia însărcinată să se spovedească și să se împărtășească cu regularitate în timpul sarcinii ca să-L poarte pe Hristos în ființa ei iar inima ei să reverse dragoste primitoare și rugăciune pentru viitorul copil. Iată cum sfătuia Monahul Agapie, un ucenic de-al Părintelui Porfirie pe un pediatru: „Să le spui mamei să simtă cât de mult le-a cinstit Dumnezeu, Care le-a învrednicit să devină mame. Din momentul în care poartă în pântec embrionul conceput, au o a doua viață. Să vorbească pruncului încă nenăscut și să-l mângâie, prin propriul lor pântec, iar fătul va simți mângâierea în chip tainic. Să se roage cu multă iubire pentru el. Altminteri nu numai copilul nou-născut, ci și fătul, simt lipsa de dragoste a mamei, nervii, supărarea, scârba. Astfel se provoacă traume sufletești, care îl însoțesc toată viața. Dacă mamele au simțăminte sfinte și duc o viață sfântă, își sfințesc și copilul, chiar din momentul concepției sale. Aceleași lucruri sunt valabile și pentru tată”

Apropiindu-se ceasul nașterii e bine să se facă rugăciuni către Maica Domnului care e mamă prin excelență datorită maternității ei dumnezeiești. Potrivit canoanelor Bisericii noastre, înainte de naștere femeile se împărtășesc. „Femeia când merge să nască merge să moară” – se zice în popor, de aceea nu trebuie privată de Sfânta Împărtășanie chiar dacă este oprită din cauza anumitor păcate. Ea își vor relua canonul după ce va naște. În timpul nașterii e bine ca femeia să rostească rugăciuni, sau pur și simplu, numele lui Hristos, la fel și ceilalți membrii ai familiei. Durerile nașterii aduc întristare și teamă, însă mama își uită durerile pentru bucuria că „s-a născut om în lume” (In 16, 21). Aceste cuvinte ale lui Hristos arată că nașterea unui copil este un eveniment chiar și pentru Dumnezeu. Din clipa în care s-a născut, Biserica va arăta nou-născutului și mamei grija sa prin așezămintele sale, asistându-i până când pruncul, prin Botez, va primi nașterea de sus, din apă și prin duh și fa fi făcut părtaș Împărăției lui Dumnezeu.

Dragi prieteni,

In contextul în care știm cât de importantă și valoroasă este familia, vă invităm să vă implicați în *Săptămâna Căsătoriei*, ediția a 6-a, eveniment sărbătorit la nivel internațional sub denumirea de *Marriage Week*. Vă lansăm invitația ca în intervalul 7-14 Februarie 2016 să derulați evenimente și programe speciale pentru cuplurile căsătorite, cu biserica, organizația sau instituția dumneavoastră.

Săptămâna Căsătoriei are ca scop sărbătorirea familiei și încurajarea cuplurilor căsătorite, și a celor ce se pregătesc pentru căsătorie, în vederea dezvoltării unei vieți de familie armonioase, fondate pe iubire și pe un angajament definitiv.

De ce o *Săptămână a Căsătoriei*?

De-a lungul vieții, familiile se pot confrunta cu provocări. Copiii, siguranța emoțională și un viitor stabil sunt rezultate ale căsniciei, ale dragostei și unității cuplului. Calitatea relației de cuplu are efect asupra întregii familii, asupra bisericii și asupra societății. Tocmai de aceea, *Săptămâna Căsătoriei* se vrea a fi un timp de celebrare, un timp în care cuplurile căsătorite și cele care se pregătesc pentru căsătorie, să aibă oportunitatea să investească în relația lor.

Ce evenimente se pot organiza în perioada 7-14 Februarie?

• slujbe religioase și programe speciale având ca tematică familia, în duminicile din 7 feb. 2016 și 14 feb. 2016 (predici pe tema familiei, muzică pe tema iubirii divine, mărturii ale unor familii care au depășit diverse impasuri în viață)

- seri pentru cupluri cu discuții despre viața de căsnicie
- cină pentru cuplurile căsătorite într-un cadru festiv
- seară de film pe tema familiei
- week-end-uri pentru familii
- premiera cuplurilor cu 10, 20, 30, 40, 50, ... ani de căsnicie neîntreruptă

• cursuri de pregătire pentru căsătorie însoțite de un program de consiliere-premaritală (lansate în perioada 7-14 februarie);

întâlniri cu viitorii miri la nivel de cuplu și de grup

• cursuri pentru cuplurile căsătorite pe tema “Cum să ai o căsnicie sănătoasă?” însoțite de un program de consiliere maritală sau grupuri de studiu pentru familii (lansate în perioada 7-14 februarie)

• activități de tip hobby sau culinare în cuplu pentru sărbătorirea căsniciei (de exemplu: să gătim împreună o prăjitură, să plantăm un copac etc.)

• interviuri, reportaje și talkshow-uri radio și TV pe tema familiei (cu personalități bisericesti sau laice care au o căsătorie reușită sau membrii echipei *Marriage Week România*)

• dezbateri în școli cu adolescenții și tinerii pe tema: “Cum să te pregătești pentru o căsnicie reușită?”

• expoziții cu desene ale copiilor pe tema “Cum îmi imaginez eu familia ideală?”

• vernisaje de lucrări plastice / expoziții de artă

• promoții și oferte speciale derulate de hoteluri, restaurante, florării, librării și alte magazine pentru cuplurile căsătorite (de exemplu, 10% - 20% reducere sau Promoții 1+1 gratis ori numărul de ani de căsnicie = numărul de procente de reducere) etc.

Ce puteți face?

Formați o echipă și pregătiți evenimente: stabiliți un responsabil pentru eveniment(e) și delegați 2-3 persoane care să formeze un grup de lucru, care să se întâlnească regulat pentru a pregăti evenimentele pe care le veți derula în 7-14 februarie 2016. Programați și stabiliți chiar de acum în agenda bisericii sau organizației dvs. acțiuni pentru familiile din comunitatea dvs.

Promovați și mediatizați: toate evenimentele pe care le veți înscrie pe site-ul [www. MarrigeWeek.ro](http://www.MarrigeWeek.ro) vor fi făcute publice pentru ca cei din zona dvs. să afle de ele. Acest site este portalul nostru național pe care puteți înscrie sau găsi evenimente din diverse zone ale României. De asemenea solicitați parteneriatul instituțiilor, administrației și mediei la nivel local și național (primării, bibliotecii, presa, radio, TV etc.). Puteți promova evenimentele dvs. și prin afișe și invitații, pe Internet și Facebook precum și în media locală și națională.

Implicați firmele locale: invitați hoteluri, restaurante, florării, librării și alte firme locale să deruleze promoții și oferte speciale pentru familii în 7-14 februarie 2016. Acestea sunt alte mijloace prin care cuplurile din zona dvs. pot să își sărbătorească căsnicia: bucurându-se de niște momente în doi memorabile la o cină sau la o prăjitură, ori beneficiind de reduceri la buchete de flori, cărți și materiale pe tema familiei și alte produse sau servicii etc.

Săptămâna Căsătoriei a pornit în România de la Cluj-Napoca în anul 2011. Pentru a pregăti temeinic următoarea ediție, echipa de organizare din acest oraș și din țară invită bisericile la nivel național ca **până în 14 februarie 2016 în fiecare zi de joi să avem zi de post și rugăciune pentru familiile din România.**

Pentru a asigura mediatizarea acțiunilor dvs. așteptăm ca **până la 25 ianuarie 2016** să înscrieți pe site-ul [www. MarrigeWeek.ro](http://www.MarrigeWeek.ro) **data, ora, locul și titlul evenimentelor sau promoțiilor pentru familii** pe care le veți derula. Dacă doriți să fiți ținuți la curent cu noutăți legate de proiectul nostru vă puteți abona la Grupul *Yahoo Marriage Week Romania* trimițând un email la MarrigeWeekRomania-Subscribe@YahooGroups.com. Pentru detalii suplimentare vă stăm cu drag la dispoziție în cadrul unei întâlniri personale, telefonic sau prin email.

Prin această sărbătoare toate organizațiile, bisericile, instituțiile și firmele din România pot anual în intervalul 7-14 februarie să își unească glasul și să promoveze împreună valorile familiei și ale căsniciei sănătoase. Toți împreună putem avea o voce care să aibă o rezonanță la nivel național mult mai puternică decât vocea fiecăruia în parte.

Pentru mai multe informații, materiale și idei practice de evenimente va așteptăm pe [www. MarrigeWeek.ro](http://www.MarrigeWeek.ro).

Cu calde salutări frățești,

Echipa Săptămâna Căsătoriei România

tel. 0746 043 266

info@MarriageWeek.ro

www.MarriageWeek.ro

Agenda P.S. Vasile

Noiembrie 2015

1 noiembrie: În Catedrala Mitropolitană, este prezent la Sfânta Liturghie săvârșită de Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop și Mitropolit Andrei.

La finalul Sfintei Liturghii, asistă la slujba Parastasului săvârșită pentru vrednicul de pomenire Arhiepiscopul Teofil Herineanu, de la a cărui trecere la cele veșnice se împlinesc, 23 de ani.

8 noiembrie: Participă la Sfânta Liturghie în Parohia Pogorârea Sfântului Duh - Zorilor Cluj-Napoca, unde rostește ecfonise și binecuvântări.

Oficiază slujba de înmormântare pentru adormitul întru Domnul, prof. Pop Eugen, în Parohia Adormirea Maicii Domnului din Cartierul Mănăștur Cluj-Napoca.

9 noiembrie: Cu ocazia hramului Centrului de Îngrijiri Paliative Sfântul Nectarie, participă la Sfânta Liturghie.

Asistă la slujba de înmormântare săvârșită de Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop și Mitropolit Andrei pentru adormitul întru Domnul, ing. Iosif Berindei, la Mănăstirea Adormirea Maicii Domnului din Nicula, protopopiatul Gherla.

10 noiembrie: În Biserica Parohiei Pogorârea Sfântului Duh - Zorilor Cluj-Napoca, participă la slujba Vecerniei, precum și la programul social "Ospățul credinței".

14 noiembrie: Vizitează șantierul de construcție a bisericii din Pata-Rât - (Paroh Pr. Gelu Săvârșan)

15 noiembrie: La Sfânta Liturghie este prezent în mijlocul credincioșilor din Parohia Pogorârea Sfântului Duh - Zorilor Cluj-Napoca, unde rostește ecfonise și binecuvântări.

În Biserica "Sfântul Dumitru" din Florești, slujește Vecernia, iar la final mulțumește preoților și credincioșilor pentru rugăciunile săvârșite în scopul însănătoșirii.

16 noiembrie: Cu ocazia hramului Bisericii "Sfântul Evangelist Matei" din Cluj-Napoca (Paroh Pr. Marian Andreica), participă la Sfânta Liturghie.

21 noiembrie: La Sfânta Liturghie este prezent în mijlocul credincioșilor din Parohia Pogorârea Sfântului Duh - Zorilor Cluj-Napoca, unde rostește ecfonise și binecuvântări.

22 noiembrie: Participă la Sfânta Liturghie în Parohia Pogorârea Sfântului Duh - Zorilor Cluj-Napoca.

25 noiembrie: Cu ocazia târnosirii Capelei școlii gimnaziale din cadrul Seminarului Teologic Ortodox din Cluj-Napoca, este prezent la Sfânta Liturghie, săvârșită de Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop și Mitropolit Andrei.

29 noiembrie: În Capela Seminarului Teologic Ortodox din Cluj-Napoca, asistă la Sfânta Liturghie.

30 noiembrie: În Catedrala Mitropolitană, asistă la Sfânta Liturghie, săvârșită de Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop și Mitropolit Andrei.

A consemnat, Pr. Călin Ficior

Dr. Laurențiu Oanea și Ortodoxia sângeorzană

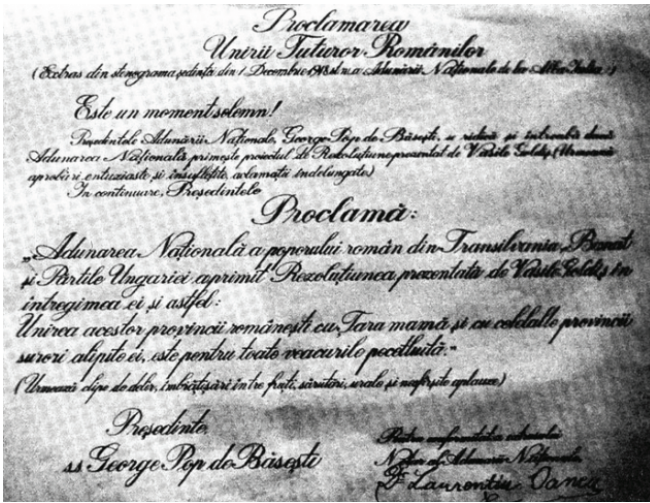
Alexandru Dărăban

r. Laurențiu Oanea (1888-1970), din Sângeorz-Băi, a fost un cunoscut avocat și om politic. A fost trimis de Alexandru Vaida-Voievod și de dr. Teodor Mihali în octombrie 1918, la Iași să informeze pe I.I.C. Brătianu, generalul Coandă și pe generalul Prezan de intenția românilor transilvăneni de a convoca Marea Adunare Națională. A cerut guvernului ca, după adunare, să trimită armate în Transilvania pentru a preîntâmpina eventualele tulburări pe care le-ar putea provoca elementele maghiare. A participat, ca deputat al românilor pentru județele Bistrița și Năsăud, la Marea Adunare Națională de la 1 Decembrie 1918. A fost unul dintre cei doi secretari ai acestei adunări. După Unire a fost secretar ministerial al Dr. Ștefan Cicio-Pop, care era ministru fără portofoliu pentru problemele Transilvaniei în guvernul I.I.C. Brătianu. În perioada interbelică a fost deputat și senator liberal¹.

O primă implicare a lui Laurențiu Oanea în problemele religioase locale a fost atunci când s-a aflat în fruntea unei cete de oameni aleși a mers la locuința lui Bâznog și i-au luat clopotele și le-au dus la primăria comunală².

La începutul lunii martie 1931 preotul Susa intențea

proces la judecătoria ieromonahului Bâznog³. În urma celor sesizate de parohia ortodoxă din Năsăud, călugărului îi este luată o declarație abia în 9 ianuarie 1932 de către jandarmeria din Sângeorz-Băi⁴.

După cum reiese din declarația călugărului, acestuia i s-a intentat un proces, deci era chemat în instanță pentru a fi judecat. Judecătoria Bistrița a trimis o adresă către protopopul ortodox din Bistrița în care i se cerea date și lămuriri privind situația bisericii ortodoxe din Sângeorz-Băi.

Văzând amploarea pe care a luat-o procesul, în sprijinul călugărului a intervenit dr. Laurențiu Oanea (greco-catolic), senator de Năsăud, dar și în calitate de avocat, care a trimis o petiție Consiliului Național Bisericesc, precum și Episcopiei Ortodoxe din Cluj în 4 februarie 1932. Printre altele menționa că: subsemnatul dr. Laurențiu Oanea, senator al județului Năsăud, domiciliat în București, am onoare a supune P.S. Voastre cele ce urmează, privind însăși existența Bisericii Ortodoxe Române din comuna Sângeorz-Băi, județul Năsăud, care este și comuna mea natală.

În calitate de avocat și de reprezentant politic al acestui județ, mă văd nevoit să vin în sprijinul ieromonahului Ioan Ioachim Bâznog, inițiatorul cultului ortodox, și nu numai, din această comună, aflat în judecată cu Parohia Ortodoxă din Năsăud.

Donațiunile au fost făcute de ieromonahul Bâznog în dragostea lui fanatică pentru credința ortodoxă, pe care o propagă în comuna fruntașă Sângeorz-Băi, cu populațiune curat greco-catolică, cum de altfel sunt toate comunele din Valea Someșului, aparținătoare Vicariatului Unit din Năsăud.

Motivul acțiunilor ce urmează să intenționez va fi ingratitudea crasă comisă contra donatorului ieromonah Bâznog. Faptele sunt următoarele:

- Ioan Bâznog, fiu de sătean din comuna noastră, simțind o vocațiune religioasă încă de pe la anii 1900, a plecat la Muntele Athos, unde s-a călugărit. Reîntors în comuna noastră, a început a propaga în mod stăruitor credința ortodoxă, deschizând în casele părintești o casă de rugăciune. După Unire, numărul credincioșilor ortodocși s-a sporit la câteva

¹ Horia Salcă și Florin Salvan, Dr. Alexandru Vaida-Voievod, corespondența între 1918-1919, Editura Transilvania-Expres, 2001, p. 211 și Teodor Tanco, Virtus Romana Rediviva vol. VII, Memoria culturii, Cluj-Napoca, 1993, pp. 364-368.

² Serviciul Județean al Arhivelor Naționale Cluj (S.J.A.N.C.), Fond Episcopie Greco-Catolică de Cluj-Gherla, Document nr. 47/1925.

³ Arhiva Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului (A.A.V.F.C.), Adresa preotului Victor Susa către Postul de jandarmi Sângeorz-Băi cf. dosar 382/920.

⁴ Idem, Adresa nr. 1464 din 11 ianuarie 1932 a Postului de jandarmi Sângeorz-Băi.

sute și atunci, numitul ieromonah, a cerut Protopopiatului ortodox al Bistriței să propună Veneratului Consistoriu Episcopal din Cluj instituția în comuna sa natală a unei parohii ortodoxe;

- P.S. Episcop Nicolae Ivan al Clujului a aprobat aceasta și a încredințat conducerea acestei parohii, în calitate de administrator, ieromonahului Bâznog, acordându-i dreptul de a sluji Sfânta Liturghie;

- ieromonahul, cu o mai multă râvnă, și-a continuat activitatea pentru propagarea Ortodoxiei, și-a înmulțit credincioșii și a donat o parte din grădina părinților săi parohiei și, apoi, prin sforțări extraordinare a ridicat o biserică, a cumpărat clopote și, în plus, a cumpărat pe seama Episcopiei din Cluj o foarte valoroasă proprietate în imediata vecinătate a stațiunii balneare „Hebe”, cu renumitele ape minerale cunoscute și de P.S. Voastră;

- ieromonahul Bâznog are toate actele prin care dovedește că a fost călugărit, sfințit, recunoscut de către Eparhia din Cluj ca administrator parohial și îndreptățit a face slujbă bisericească în parohia din Sângeorz-Băi, creată de domnia-sa;

- când parohia ortodoxă se dezvoltă și își înmulțea credincioșii pe fiecare zi ce trecea, intriga omenească a făcut ca un domn preot ortodox din Năsăud să fie numit la parohia din Sângeorz-Băi;

- ieromonahul Bâznog a fost oprit de către acesta a liturghisi în biserică clădită de domnia-sa pe proprietatea părintească și de aici s-au produs conflicte dăunătoare bisericii și s-au ivit scandaluri, care au început să înstrăineze pe credincioșii ortodocși căștigați Bisericii Ortodoxe Române de către ieromonahul Bâznog;

- acest ieromonah, neînțelegând, necrezându-și ochilor, că pe munca și biserică clădită de el să vadă slujind pe altcineva, a continuat să slujească, iar Parohia din Năsăud l-a trimis în judecată pentru delictul de violare a cultului. Acuza este neserioasă, deoarece ieromonahul a funcționat în baza unor autorizații anterioare, care nu se retrage după bunul plac și patima omenească.

Văzând supărarea ieromonahului m-am implicat, personal, în această privință și sunt încredințat și pe baza faptelor amintite, ieromonahul donator are toate șansele de câștig.

P.S. Voastră va binevoi a dispune o cercetare în acest caz și eu ca „unit” nu doresc a mă amesteca în această regretabilă luptă, dar aş regreta profund dacă începuturile bune ale Bisericii Ortodoxe s-ar distruge și singura parohie ortodoxă din Vicariatul Rodnei ar înceta, știindu-se că datorită numai străduințelor ieromonahului a luat naștere.

În interesul bine priceput al Bisericii și al propagandei necesare, în interesul Ortodoxiei, aş recomanda cu căldură ca Episcopia din Cluj

să lase funcțiunea de administrator parohial pe ieromonahul Ioachim Bâznog, în baza drepturilor deja acordate și ca o recunoștință pentru zidirea bisericii și achizițiile făcute de domnia-sa.

Procedându-se altfel, se va pierde toată averea bisericească și interesele Ortodoxiei din această localitate, și nu numai, vor suferi foarte mult⁵.

Din petiția dr. Laurențiu Oanea reiese clar că în Sângeorz-Băi erau în 1932 câteva sute de credincioși, recunoaște sacrificiul călugărului și deși era unit nu cade în capcana manipulării întinsă de confrății săi, dar și de slujitorii ortodocși, în ceea ce privește tema concubinajului, de care era de-atâtea ori acuzat.

O altă concluzie ce se mai poate trage este că preoții ortodocși implicați au dat dovadă de exces de zel și de cele mai multe ori nu au informat corect Episcopia, mai toate informațiile care nu conveneau au fost cenzurate, neajungând pe masa episcopului din Cluj.

⁵ Idem, Copie după petiția dr. Laurențiu Oanea înregistrată în Consiliul Național Bisericesc cu nr. 259/1932 și la data de 4 mai 1932 la Episcopia Ortodoxă din Cluj.

Dragi cititori,

De acum înainte, cu ajutorul lui Dumnezeu, revista Renașterea va apărea integral color, motiv pentru care prețul ei va fi de 3 lei pentru un exemplar și de 36 lei pentru un abonament anual.

Echipa redacțională vă urează tuturor, din toată inima: Sărbători fericite și un An nou fericit întru Hristos!

IPS ANDREI MITROPOLITUL CLUJULUI, MARAMUREȘULUI ȘI SĂLAJULUI

În fiecare **luni**, între orele 8.00 și 10.00, conduce ședința Consiliului Permanenței Eparhiale.

În timpul anului universitar, în fiecare **miercuri și vineri**, între orele 8.00 și 10.00, predă cursul de Spiritualitate pentru studenții din anii III și IV de la Facultatea de Teologie din Cluj-Napoca.

În fiecare **miercuri**, între orele 20.30 și 21.00, realizează emisiunea „Cuvântul Ierarhului – spiritualitate creștină pe unde hertziene”, pentru postul de radio „Renașterea”.

În fiecare **miercuri și vineri**, între orele 10.00 și 15.00, acordă audiențe clerului și credincioșilor.

Noiembrie 2015

1 noiembrie: Așează, în mod solemn, în Muzeul Mitropoliei, racla cu Brăul Maicii Domnului adusă de o delegație de la Mitropolia de Volos din Grecia, pentru închinarea credincioșilor.

În Catedrala Mitropolitană, slujește Sfânta Liturghie, rostește cuvântul de învățătură, săvârșește slujba Parastasului pentru adormitul în Domnul, Teofil Arhiepiscopul și rostește un cuvânt evocator.

În Catedrala Mitropolitană, săvârșește Taina Sfintei Cununii pentru tinerii Vlad Sorin și Diana Coste. Rostește un cuvânt de învățătură.

Participă la întâlnirea festivă cu membrii coralei Catedralei Mitropolitane.

În Catedrala Mitropolitană, slujește Vecernia, Paraclisul Maicii Domnului și rostește o cateheză.

2 noiembrie: La Mănăstirea „Mihai Vodă” de la Turda, săvârșește slujba de sfințire a noilor clopote. Rostește un cuvânt duhovnicesc. Este însoțit de PCuv. Arhim. Dumitru Cobzaru, exarhul mănăstirilor din Arhiepiscopia Vadului, Feleacului și Clujului.

Împreună cu delegația din Grecia, face o vizită la sediul Facultății de Teologie.

3 noiembrie: În Aula Magna a Universității „Babeș-Bolyai”, participă la deschiderea Simpozionului Internațional „Misiunea parohiei și a mănăstirii într-o lume în continuă mișcare” și la solemnitatea decernării titlului de Doctor Honoris Causa, Pr. Prof. Univ. Dr. Ioan Saucă, directorul Institutului Ecumenic de la Bossey, Elveția și secretar general asociat al Consiliului Mondial al Bisericilor. Susține un referat în cadrul simpozionului.

În fața Catedralei Mitropolitane, în prezența unui mare număr de credincioși, săvârșește o slujbă de pomenire pentru tinerii decedați în incendiul din București. Rostește un cuvânt de compasiune.

4 noiembrie: Conduce la aeroport delegația din Grecia ce a adus spre închinare racla cu Brăul Maicii Domnului.

Primește la reședință pe PS Părinte Macarie, Episcopul Ortodox al Europei de Nord.

La Facultatea de Teologie, participă la festivitatea de încheiere a Simpozionului Internațional „Misiunea parohiei și a mănăstirii într-o lume în continuă mișcare”. Rostește un cuvânt duhovnicesc.

5 noiembrie: La sediul protopopiatul Dej, prezidează conferința preoțească de toamnă.

În filia Muntele Săcel, a parohiei Săcel, protopopiatul Turda (paroh: Pr. Mihai Bogdan), săvârșește slujba punerii Pietrei de Temelie pentru o nouă biserică. Rostește un cuvânt de învățătură. Este însoțit de PCuv. Ierom. Benedict Vesa, secretarul eparhial al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului și de PC Pr. Adrian Podaru de la Facultatea de Teologie din Cluj-Napoca.

6 noiembrie: La Facultatea de Litere din Cluj-Napoca, participă la cea de-a VIII-a ediție a Conferinței Naționale „Text și discurs religios”. Rostește o alocuțiune.

Face o vizită la spitalul de neuro-chirurgie (slujitor: Pr. Călin Felecan).

În Catedrala Mitropolitană, asistă la Vecernie, slujește la Acatistul Bunei Vestiri și rostește un cuvânt de învățătură.

7 noiembrie: În Biserica „Tuturor Sfinților” din cartierul clujean Mănăștur (parohi: Pr. Horea Petre și Pr. Mircea Oros), săvârșește Sfânta Liturghie alături de preoții pensionari din Cluj-Napoca. Rostește un cuvânt de învățătură. Hirotonește întru diacon, cu binecuvântarea Preafericitului Părinte Patriarh Daniel, pe tânărul Marian Ghiță Șanta. Este însoțit de PC Diac. Petru Buta de la Catedrala Mitropolitană din Cluj-Napoca.

În biserica Mănăstirii de la Florești, săvârșește Taina Sfântului Botez pentru pruncul Efreim, fiul părintelui Marius Pipaș, preotul din Comești,

protopopiatul Gherla. Rostește un cuvânt de învățătură.

În biserica din Băbdiu, protopopiatul Dej, săvârșește Taina Sfântului Botez pentru pruncul Filip Gabriel, fiul părintelui paroh Ioan Cupșa. Rostește un cuvânt de învățătură.

8 noiembrie(Soborul Sfinților Arhangheli Mihail și Gavriil): Săvârșește Sfânta Liturghie în parohia Băița, protopopiatul Gherla (paroh: Prot. Paul Isip). Rostește cuvântul de învățătură. Hirotonește preot și hirotonește duhovnic, cu binecuvântarea Preafericitului Părinte Patriarh Daniel, pe diaconul Marian Ghiță Șanta, pe seama parohiei ucrainene din Sânicolau Mare, Vicariatul Ortodox Ucrainean, și diacon, pe tânărul Călin Costel Imbuzan. Acordă domnului Ioan Diț, distincția „Crucea Transilvană”, domnului Ioan Talos, Ordinul „Sfinții Martiri și Mărturisitori Năsăudeni”, iar domnului Cristian Rus, Ordinul „Sfântul Ierarh Pahomie de la Gledin”. Săvârșește slujba de binecuvântare a noii case parohiale. Este însoțit de PC Pr. Cristian Baciu, consilierul bisericesc al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului.

În Catedrala Mitropolitană, slujește Vecernia, Paraclisul Maicii Domnului și rostește o cateheză. Hirotonește întru duhovnic pe părintele Cristian Timar, de la Biserica „Înălțarea Sfintei Cruci” și „Sfântul Apostol Bartolomeu”, din carterul clujean Mănăștur.

9 noiembrie(Sfântul Ierarh Nectarie de Eghina): Cu prilejul hramului, săvârșește Sfânta Liturghie în parohia „Sfântul Nectarie” din Dej (paroh: Prot. Ioan Bufta). Rostește cuvântul de învățătură. Hirotonește întru preot pe diaconul Călin Costel Imbuzan, pe seama parohiei Mititei, protopopiatul Năsăud. Hirotonește întru iconom pe părintele misionar al protopopiatului Dej, Cristian Marțian. Este însoțit de PCuv. Arhim. Sosipatru Pitulias și PCuv. Arhim. Grigorie Maja, din Mitropolia de Veria, Grecia.

În biserica Mănăstirii Nicula, săvârșește slujba de înmormântare pentru adormitul întru Domnul, Iosif Berindeiu. Rostește un

IPS Mitropolitul Andrei slujind Sfânta Liturghie în Biserica din localitatea Cornești, Protopopiatul Turda, 22 noiembrie 2015.

cuvânt de mângâiere.

10 noiembrie: La Facultatea de Construcții Căi Ferate, din cadrul Universității Tehnice de Construcții din București, i se acordă titlul de Doctor Honoris Causa. Susține o alocuțiune.

La Reședința Patriarhală din București, se întâlnește cu Preafericitul Părinte Daniel.

11 noiembrie(Sfântul Mare Mucenic Mina): Cu prilejul hramului, în biserica din cartierul clujean „Bună Ziua” (paroh: Pr. Dumitru Bărbos), asistă la Sfânta Liturghie și rostește un cuvânt de învățătură.

În Catedrala Mitropolitană, asistă la Vecernie, slujește Acatistul Mântuitorului și rostește un cuvânt de învățătură.

12 noiembrie(Sfinții Martiri și Mărturisitori Năsăudeni): Cu prilejul hramului, la mănăstirea de la Bichigiu, protopopiatul Năsăud, săvârșește Sfânta Liturghie și rostește cuvântul de învățătură.

În vârful dealului ce străjuiește satul Bichigiu (paroh: Pr. Gavrilă Tudor Zinveliu), săvârșește slujba de sfințire a unei Troițe. Rostește un cuvânt de învățătură.

În biserica din Sântioana, protopopiatul Bistrița, săvârșește Taina Sfântului Botez pentru pruncul Ștefan Ioan, fiul părintelui paroh Teodor Vântu. Rostește un cuvânt de învățătură. Este însoțit de PCuv. Arhim. Dumitru Cobzaru, exarhul mănăstirilor din Arhiepiscopia Vadului, Feleacului și Clujului.

În sala de ședințe din sediul protopopiatului Bistrița, participă la lansarea filmului documentar „De la pământ la Cer”, închinat Sfântului Martir Atanasie Todoran din Bichigiu, realizat de domnul Ciprian Moldovan. Rostește un cuvânt duhovnicesc.

13 noiembrie(Sfântul Ierarh Ioan Gură de Aur): Cu prilejul hramului, în Biserica „Sfântul Ioan Gură de Aur” din cartierul

clujean Mănăștur (paroh: Pr. Marian Bogdan), asistă la Sfânta Liturghie și rostește cuvântul de învățătură.

În Catedrala Mitropolitană din Cluj-Napoca, asistă la Vecernie, slujește Acatistul Bunei Vestiri și rostește un cuvânt de învățătură.

14 noiembrie: În biserica din Topa Mică, filie a parohiei Mihăiești, protopopiatul Huedin, săvârșește Sfânta Liturghie și rostește un cuvânt de învățătură. Hirotonește întru iconom pe părintele paroh Ioan Pașca. În fața bisericii din Topa Mică, săvârșește slujba de sfințire a unei Troițe, replică a Crucii de la mormântul poetului Ioan Alexandru de la Mănăstirea Nicula. Rostește un cuvânt evocator. În biserica din Topa Mică, prezidează conferința de toamnă a preoților din protopopiatul Huedin. Este însoțit de domnul Sorin Călea, consilierul economic al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului și de PC Pr. Prof. Adrian Podaru, de la Facultatea de Teologie Ortodoxă.

În biserica din Corușu, protopopiatul Cluj I, săvârșește Taina Sfântului Botez pentru pruncul Casian Andrei, fiul părintelui paroh, Vasile Alexandru Ciceu. Rostește un cuvânt de învățătură.

În Biserica „Tuturor Sfinților” din cartierul clujean Mănăștur (parohi: Pr. Horea Petre și Pr. Mircea Oros), săvârșește Taina Sfântului Botez pentru pruncul Mihnea Vasile, fiul părintelui Vasile Marius Abrudan, de la parohia Bobâlna, protopopiatul Dej. Rostește un cuvânt de învățătură.

15 noiembrie: În Biserica „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil” din Turda, săvârșește Sfânta Liturghie și rostește cuvântul de învățătură, cu prilejul împlinirii a 80 ani de la sfințirea Sfântului Locaș. Participă la lansarea monografiei bisericii. Primește, din partea Primăriei și a Consiliului Local, titlul de Cetățean de Onoare al Municipiului Turda. Acordă părintelui Gheorghe Gotea, de la parohia Turda I, Ordinul „Sfântul Ierarh Pahomie de la Gledin” și hirotonește întru iconom stavrofor pe părintele Grigorie Marchiș, de la parohia Turda III. Este însoțit de PC Diac. Dan Văscu, directorul tehnic al postului de radio „Renașterea”.

În Catedrala Mitropolitană, slujește Vecernia, Paraclisul Maicii Domnului și rostește o cateheză.

16 noiembrie: În Catedrala Mitropolitană din Sibiu, slujește la slujba de înmormântare a Arhid. Prof. Univ. Dr. Constantin Voicu. Rostește un cuvânt de mângâiere. Este însoțit de PCuv. Ierom. Benedict Vesa, secretarul eparhial al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului.

17 noiembrie: La „Casa Argintarului” din Bistrița, participă la Seminarul de istorie intitulat „Petru Rareș și bistrițenii”. Rostește o alocuțiune. Este însoțit de PC Pr. Cristian Baciu, consilierul bisericesc al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului.

18 noiembrie: În capela cimitirului din Dej, săvârșește o slujbă funebră la căpătâiul adormitului întru Domnul, Florin Gabriel Benea. Rostește un cuvânt de mângâiere.

19 noiembrie: Face o vizită pastorală în parohiile Pădureni (paroh: Pr. Simion Cristurean) și Feiurdeni (paroh: Pr. Ioan Cherhaț). Este însoțit de PC Pr. Dan Hognogi, protopopul de Cluj I.

La sediul Prefecturii din Cluj-Napoca, participă la festivitatea de premiere a foștilor rectori ai universităților clujene. Rostește un cuvânt duhovnicesc.

În biserica din Florești, protopopiatul Năsăud (paroh: Pr. Ioan Creța), săvârșește slujba înmormântării părintelui Ioan Bălăi. Rostește un cuvânt de mângâiere.

În parohia Giula, protopopiatul Cluj I, săvârșește slujba de binecuvântare a lucrărilor de renovare a casei parohiale. Rostește un cuvânt duhovnicesc. Hirotonește întru sachelar pe părintele paroh, Ioan Marius Gherghel.

În Catedrala Mitropolitană, asistă la Vecernie și rostește un cuvânt de învățătură în cadrul serilor duhovnicești organizate de ASCOR Cluj.

20 noiembrie: Face o vizită la Paraclisul „Sfânta Mare Muceniță Ecaterina” din incinta Gimnaziului Ortodox. Este însoțit de PC Pr. Liviu Vidican Mancu, directorul Seminarului Teologic Ortodox din Cluj-Napoca.

În Catedrala Mitropolitană, asistă la Vecernie, slujește Acatistul Bunei Vestiri și rostește un cuvânt de învățătură.

21 noiembrie(Intrarea în Biserică a Maicii Domnului): În Catedrala Episcopală din Baia Mare, împreună cu PS Părinte Petroniu, Episcopul Sălajului și PS Părinte Iustin Sigheteanul, Arhiepiscopul Vicar al Episcopiei Maramureșului și Sătmarului, săvârșește Sfânta Liturghie cu prilejul împlinirii a 25 de ani de la reînființarea Episcopiei Ortodoxe a Maramureșului și Sătmarului. Rostește cuvântul de învățătură. Cu acest prilej, îl felicită pe ÎPS Arhiepiscop Iustinian. Este însoțit de PC Pr. Vasile Stanciu, decanul Facultății de Teologie din Cluj-Napoca.

22 noiembrie: Săvârșește slujba de resfințire a bisericii din localitatea Comești, protopopiatul Turda. Slujește Sfânta Liturghie și

rostește cuvântul de învățătură. Hirotessește întru iconom stavrofor pe părintele paroh Iuliu Bocan. Este însoțit de PC Pr. Bogdan Ivanov, consilierul cultural al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului. În Catedrala Mitropolitană, slujește Vecernia, Paraclisul Maicii Domnului și rostește o cateheză. Hirotessește întru duhovnic, pe părintele Călin Costel Imbuzan de la parohia Mititei, protopopiatul Năsăud.

23 noiembrie: Primește la reședință pe PCuv. Ierom. Rafail Noica.

24 noiembrie: În biserica Mănăstirii Nușeni, protopopiatul Beclean, săvârșește Sfânta Liturghie și rostește un cuvânt de învățătură. Prezidează sinaxa monahală cu stareții, starețele și duhovnicii de la mănăstirile din Arhiepiscopia Vadului, Feleacului și Clujului. Rostește un cuvânt duhovnicesc. Face o vizită în parohia Coldău, protopopiatul Beclean. Face o vizită la sediul protopopiatului Beclean, în vederea rezolvării unor probleme administrative. Este însoțit de PCuv. Arhim. Dumitru Cobzaru, exarhul mănăstirilor din Arhiepiscopia Vadului, Feleacului și Clujului.

25 noiembrie(Sfânta Mare Muceniță Ecaterina): Săvârșește slujba de sfințire a Paraclisului „Sfânta Mare Muceniță Ecaterina” din incinta Gimnaziului Ortodox din Cluj-Napoca. Slujește Sfânta Liturghie și rostește cuvântul de învățătură. Acordă părintelui Alexa Chira, cel care a construit locașul de închinare, distincția „Crucea Arhiepiscopală”. Este însoțit de PC Pr. Bogdan Ivanov, consilierul cultural al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului și de PCuv. Ierom. Benedict Vesa, secretarul eparhial.

26 noiembrie: La Centrul Eparhial din Deva, co-prezidează ședința de lucru a celor două Sinoade Mitropolitane din Transilvania. Este însoțit de PC Pr. Iustin Tira, vicarul administrativ al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului.

27 noiembrie: În sala de ședințe a Centrului Eparhial, prezidează comisia de examinare a candidaților participanți la concursul pentru ocuparea posturilor de preoți la parohiile Ceaba (protopopiatul Gherla) și Vișagu (protopopiatul Huedin). În Cimitirul Central din Cluj-Napoca, săvârșește slujba de înmormântare pentru adormita întru Domnul, Doina Maria Zamfirescu, descendentă din neamul Episcopului Nicolae Ivan. Rostește un cuvânt de mângâiere. În Catedrala Mitropolitană, asistă la Vecernie, slujește Acatistul Bunei Vestiri și rostește un cuvânt de învățătură.

28 noiembrie: În parohia Câmpenești, protopopiatul Cluj I (paroh: Pr. Dorin Pargea), săvârșește slujba Punerii Pietrei de Temelie pentru o nouă biserică. Rostește un cuvânt de învățătură. În Aula Magna a Universității „Babeș-Bolyai”, participă la solemnitatea decernării titlului de Profesor Honoris Causa, domnului ministru Vasile Dâncu. În Catedrala Mitropolitană, asistă la Vecernie și slujește la Litie. Participă la emisiunea „Realitatea Românească” de la Realitatea TV, moderată de Octavian Hoandră.

29 noiembrie: În Biserica „Sfânta Treime” din Cluj-Napoca (parohi: Pr. Cons. Cristian Baci și Pr. Ioan Jeler), cu prilejul împlinirii a 220 ani de la construcția acesteia, săvârșește Sfânta Liturghie și rostește cuvântul de învățătură. Hirotonește întru preot pe diaconul Adrian Medan, pe seama Bisericii „Pogorârea Duhului Sfânt” din carterul clujean Grigorescu și diacon, pe tânărul Adrian Grigoreanu. Acordă domnului Titus Nicoară, Ordinul „Sfinții Martiri și Mărturisitori Năsăudeni”. Oficiază slujba de sfințire a plăcii comemorative amplasată cu acest prilej. Săvârșește slujba de binecuvântare a lucrărilor efectuate la biroul parohial. Este însoțit de PC Pr. Iustin Tira, vicarul administrativ al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului și de PCuv. Arhim. Dumitru Cobzaru, exarhul mănăstirilor. În Catedrala Mitropolitană, slujește Vecernia, Paraclisul Maicii Domnului și rostește o cateheză. Primește la reședință grupul de colindători ai ASCOR Baia Mare. Rostește un cuvânt duhovnicesc.

30 noiembrie(Sfântul Apostol Andrei): În Catedrala Mitropolitană, slujește Sfânta Liturghie și rostește cuvântul de învățătură. Hirotonește întru preot pe diaconul Adrian Grigoreanu, pe seama parohiei Ceaba, protopopiatul Gherla și diacon, pe tânărul Ioan Vasile Apostol. Primește la reședință, autorități locale, județene și centrale, civile și militare, preoți și credincioși, veniți să-l felicite cu prilejul zilei onomastice.

A consemnat, *Arhid. Claudiu Ioan Grama*

Să ne reamintim datoriile noastre istorice

Mircea Gelu Buta

Titlul acestui articol este inspirat din sinteza pe care Academicianul Ioan Aurel Pop, Rectorul UBB Cluj-Napoca, a făcut-o în deschiderea Seminarului „Petru Rareș și bistrițenii”, organizat la Casa Argintarului din Bistrița, în ziua de 17 noiembrie 2015, sub patronajul Arhiepiscopiei Ortodoxe a Vadului, Feleacului și Clujului, Universității „Babeș-Bolyai” Cluj-Napoca, Institutului de Istorie „George Barițiu” Cluj-Napoca, Consiliului Județean Bistrița-Năsăud, prin Complexul Muzeal Județean, Centrul Județean pentru Cultură și Biblioteca Județeană „George Coșbuc”.

Aplicate pe documente și cercetări științifice, conferințele susținute de Arhiepiscopul și Mitropolitul Andrei - „Episcopia Vadului este Bistrița”, Acad. Ioan Aurel Pop - „Ierarhia bisericească

a românilor din ținuturile bistrițene în secolele XIV-XVII” și Prof. Univ. Ioan Chirilă - „Tradiție, continuitate și unitate sau despre moștenirile moldave ale Transilvaniei” au scos în evidență că, într-o Europă a națiunilor, formarea statului român modern este văzută mai degrabă consecință a unei permanențe culturale, mai degrabă decât rezultatul unor ecuații geopolitice. Astfel, legăturile lui Petru Rareș cu bistrițenii reprezintă, de fapt, legăturile istorice dintre Moldova și Transilvania, o realitate care în multe privințe poartă germenii Uniunii Europene de azi, cu condiția ca analiza să fie deschisă și aplicată pe surse și să nu pornească de la clișeele care au fost create și răspândite prin tendințele politice manifeste de-a lungul vremii și nu datorate cercetării științifice autentice.

Lanțul munților Carpați a constituit nu doar un obstacol natural în calea expansiunii dinspre est și vest, ci și o oportunitate pentru locuitorii acestor meleaguri, orașe precum Bistrița dezvoltându-se tocmai pe fondul nevoilor comerciale dintre apusul și răsăritul continentului. Subliniat de academicianul Ioan Aurel Pop în conferința domniei sale, contextul dezvoltării regionale este subliniat și prin documentele prezentate, printre care un raport secret adresat curții imperiale de la Viena, în care se atrage atenția asupra pericolului de a „pierde” Maramureșul (este vorba de Maramuresul istoric, mult mai întins decât actualul județ Maramureș), deoarece locuitorii vorbesc aceeași limbă și au aceeași religie cu moldovenii, o recunoaștere a unei realități etnice înainte ca în Europa să se vorbească despre națiuni.

O realitate etnică și culturală care poartă, în primul rând, amprenta Bisericii Ortodoxe, multiplicarea manuscriselor bisericești din mănăstiri fiind prima formă structurată și de durată care a perpetuat și consolidat baza etnică și spirituală pe care avea să se formeze mai târziu națiunea română, cum a subliniat și ÎPS Andrei în cuvântul adresat participanților. Legăturile culturale au facilitat schimburile economice, care s-au dovedit întotdeauna mai mobile, fiind condiționate, în primul rând, de profit și nu de apartenențe statale, confesionale sau politice. Pe fondul acestor relații complexe

și de durată, domnitorii Moldovei au dobândit, fie prin donație, fie prin cumpărare, domenii extinse în Transilvania, parteneriatele politice și dinastice fiind întărite prin înscrisuri, dar și consemnate în documentele aflate în arhivele mănăstirești.

Sub acest aspect, dar și al felului în care a evoluat conștiința națională a românilor din Transilvania, arhivele lăcașurilor de cult merită un studiu mai atent, asupra căruia s-a aplecat Profesorul Ioan Chirilă, care consideră necesară o monografie a acestui tezaur. În mod paradoxal, Marea Unire a adus în prim-plan alte preocupări, ambiții și interese și, treptat, istoria medievală a Transilvaniei a fost uitată sau păstrată în clișee care nu mai țineau cont de documentarea științifică, având în primul rând scopul de a servi propagandei politice în contextul concret al momentului respectiv.

Tocmai fiindcă populația românească nu a fost o prezență majoră în orașe (Bistrița, de pildă, a fost construită de sași), este foarte important să reținem că orașele au jucat doar un rol economic și politic în Evul Mediu, cultura existând în acele vremuri cu precădere în lăcașele de cult, mai ales în mănăstiri, unde elementul autohton ortodox era predominant, o situație care i-a permis în timp să se extindă și în marile orașe.

Sub acest aspect, merită reamintit și faptul că, de a acorda mai multă atenție monumentelor care amintesc de acel trecut, mai ales că unele dintre ele au fost distruse sau se află în paragină, iar starea lor nu mai inspiră și nu mai transmite semnificația profundă prin care existența noastră ca popor se justifică și în continuare.

Este aceasta o preocupare cu atât mai folositoare și necesară, cu cât prezentul, datorită facilității cu care oricine poate comunica și publica, este invadat de teorii pseudoștiințifice care vizează

senzaționalul, pentru a atrage atenția asupra autorului și nicidecum pentru a dezvălui un adevăr profund. Facilitatea duce în mod inevitabil la superficialitate, încât riscul de a dilua până la pierderea sensului a unor valori este la fel de mare acum, ca și în tulburata epocă medievală.

Caracterul surprinzător, poate, al manifestării, formulat în mod retoric, la finalul întâlnirii, dacă bustul lui Petru Rareș merită să fie amplasat într-una din piețele municipiului Bistrița, nu a putut depăși surpriza Academicianului Ioan Aurel Pop de a afla că, la Bistrița, la o sută de ani de la Marea Unire, s-a putut scoate statuia unui domnitor român dintr-un oraș românesc: „Sunt trist când aud că bustul lui Petru Rareș e scos din Bistrița. Iertați-mă, dacă țara asta s-ar chema astăzi Germania, Ungaria sau China, iar Bistrița ar fi în Germania, Ungaria sau China, aș înțelege, dar Petru Rareș a fost un antecesor, un om care a prevăzut, poate fără să știe, prin dar dumnezeiesc, ce va fi aici. Cum se poate ca, la o sută de ani de la Marea Unire, țara Românească să scoată bustul unui domn român dintr-un oraș românesc? Asta eu nu înțeleg. Înalt Preasfinția Voastră, Petru Rareș merită un bust la mănăstire, după cum merită busturi oriunde. De altfel, stema Moldovei se află în Transilvania, în toate cetățile unde au fost domenii. Dacă ar fi Petru Rareș criminal de război, dacă ar fi colaborat cu nu știu ce regim condamnat astăzi de istorie, aș înțelege, dar nu se poate așa ceva, să scoți busturile domnitorilor noștri, Ștefan, Petru, Mihai Viteazul, Constantin Brâncoveanu, în Transilvania, unde ei au fost stăpâni. Așa ceva nu există, deci eu cred că autoritățile locale ar trebui să se gândească foarte serios la respectarea adevărului istoric”, a încheiat Acad. Ioan Aurel Pop, în aplauzele îndelungate ale audienței.

Iată cum încă o dată se confirmă că istoria este viață, viață trecută, și toată lumea poate vorbi despre istorie, însă în istorie există reguli, există o specialitate, oamenii învățați pentru aceasta și cu atât mai mult cei care servesc poporul român au datoria de a respecta adevărul istoric.

Redactor responsabil:

Pr. Florin-Cătălin Ghiț

Tehnoredactor: Pr. Eugen Mera

DIFFUZAREA:

Pr. Nicolae-Dragoș Kerekes

COLABORATORI PERMANENȚI:

Mircea-Gheorghe Abrudan, Mircea Gelu Buta, Dacian But Căpușan, Alexandru Dărăban, Cezar Login, Ierom. Maxim Morariu, Marcel Muntean, Alexandru Nemoianu, Protos. Simeon Pinte, Pr. Dan Popovici, Aurel Sasu, Paul Siladi, Nicolae Turcan, Ierom. Benedict Vesa,

COMITETUL DE REDACȚIE:

Președinte:

IPS Arhiepiscopul și Mitropolitul ANDREI ANDREICUȚ

Vicepreședinte:

PS Episcopul-vicar VASILE SOMEȘANUL

Membri:

Consilier cultural Pr. dr. Bogdan Ivanov, Pr. prof. univ. dr. Vasile Stanciu, Pr. dr. Liviu Vidican-Manci

Director:

Pr. dr. Cătălin Pălimaru

RENAȘTEREA

Editura Renașterea * Piața Avram Iancu, 18
400117, Cluj-Napoca * Telefon / Fax 0264-59.96.49
Internet: www.renasterea-cluj.ro
E-mail: revista@renasterea-cluj.ro

CUI (CF) 4547095

IBAN: RO79RNCB0106026604400017 BCR Cluj (Revista RENAȘTEREA)
ISSN: 1223-4435

Activități ale ASCOR Cluj în Postul Nașterii Domnului

Iulia Anamaria Mureșan

Tatiana Onilov

Leroada postului Nașterii Domnului Hristos este una deosebită, fiind împodobită cu mult entuziasm în așteptarea venirii Mirelui, a întrupării Cuvântului, Cel Ce ne izbăvește din durerile noastre de toate zilele și mai cu seamă din cele veșnice. Acest entuziasm este exteriorizat prin multitudinea de activități pe care Asociația Studenților Creștini Ortodocși Români (ASCOR), filiala Cluj-Napoca, le organizează în acest răstimp. Activitățile sunt multe și diverse.

Sfințirea căminelor, repetiții de colinde, concerte și pelerinaje

La finalul lunii noiembrie și începutul lunii decembrie, a avut loc binecuvântarea căminelor. În cadrul acestei activități, Părintele Ciprian Negreanu, împreună cu alți preoți care au făcut parte din ASCOR Cluj, au mers în căminele din campusurile universitare clujene pentru a stropi cu agheasmă camerele unde sunt cazați tinerii. Această lucrare este ocazională atât de începutul anului universitar, dar și de începutul Postului Nașterii Domnului. Preoții au fost însoțiți de studenți ascorigi și nu numai, care au intonat imnul *Mântuiește, Doamne, poporul Tău și binecuvântează moștenirea Ta; biruință bincredincioșilor creștini asupra celui potrivnic dăruiește și cu crucea Ta păzește pe poporul Tău*. De asemenea, aceștia au împărțit iconițe și gânduri bune tuturor tinerilor care i-au primit.

Tot la finalul lunii noiembrie, a avut loc spectacolul de cântece de cătănie *Pune Doamne pace-n țară!*. Tinerii au încercat să realizeze o oglindire a vremilor răpuse de durerea chemării la lupta cu aproapele, să înfățișeze amintirile suspinatelor ale celor plecați departe în cătănie, teama de despărțire dar și nădejdea nebună a întoarcerii. Toate acestea, dar și multe alte astfel de tablouri au fost zugrăvite de tinerii din *Ceata Sfântului Ioan Valahul*, care au jucat rolul celor plecați, dar și al celor rămași acasă. Evenimentul a fost premergător Marii Uniri serbate în 1 decembrie și a venit într-un moment în care pare că pacea în lume se șubrezește tot mai mult.

Încă din prima săptămână a postului, au început repetițiile de

colinde, la care au participat un număr mare de studenți, dar și de tineri absolvenți, dornici să învețe colinde tradiționale, ca mai apoi să-i bucure cu ele pe cei aflați în spitale, azile și închisori.

Colindele au răsunit și pe scena Sălii Auditorium Maximum, în cadrul concertului intitulat *Veselește-te, Domn bunu!*, eveniment la care a participat *Ceata Sfântului Ioan Valahul*, alcătuită din membri ASCOR și membri ai comunității Bisericii Studenților, dar și Liga Studenților din Cluj.

Pe parcursul lunii decembrie vor mai fi organizate pelerinajul pe jos la mormântul Părintelui Arsenie Boca, ce va avea loc pe data de 12 decembrie, precum și pelerinajul de colinde, ce va avea loc în perioada 19-21 decembrie, la mănăstirile din Dobrogea, unde tinerii vor mai avea ocazia să colinde.

Serile duhovnicești – prilej de întărire în credința ortodoxă

Serile duhovnicești s-au desfășurat după buna tradiție pe care ASCOR Cluj-Napoca o perpetuează an de an.

În prima săptămână a postului, au ținut cuvânt Înaltpreasfințitul

Părinte Andrei Andreicuț și Părintele Teofil Roman, de la Catedrala Metropolitană din Cluj-Napoca. Tema conferinței a fost *Hristos este pacea noastră*.

În cea de-a doua săptămână, invitat a fost Ieromonahul Ioan

Bute de la Mănăstirea cu hramul Sfântul Ioan Casian din Dobrogea, care a vorbit despre *Frumusețea care va salva lumea*, dar și despre controversatul subiect ce ține de teoria evoluționistă.

De asemenea, tot în prima jumătate a postului, ASCOR Cluj-Napoca, împreună cu Asociația Filantropică „Sfântul Onufrie” a organizat conferința cu tema *Liniștirea tinerilor neliniștiți*, susținută de Părintele Nicolae Tănase de la Valea Plopului.

O întâlnire mai deosebită a fost cea cu Părintele Damaschin de

la Mănăstirea Grigoriu din Muntele Athos. Aflat în România, Părintele Damaschin a ținut un cuvânt și pentru tinerii din Cluj-Napoca. În cadrul conferinței, monahul din Muntele Athos a vorbit despre marii părinți athoniți pe care i-a cunoscut, despre virtuțile și nevoițele lor, dar și despre marii duhovnici români, precum Părintele Ilie Cleopa, Părintele Arsenie Boca. Pe parcursul întâlnirii, Părintele Damaschin a vorbit doar în limba română, limbă pe care a învățat-o singur, pentru ca pe parcursul vieții să traducă în greacă multe cărți de ale Părinților Ilie Cleopa, Paisie Olaru, Arsenie Boca, Dometie Manolache, Arsenie Papcioc, Petroniu Tănase și Sfântul Ioan Iacob Hozevitul. Întâlnirea a fost un prilej de bucurie și de cunoaștere a unui monah care, pe lângă faptul că este un cărturar și traducător de cărți, mai are și o impresionantă misiune ortodoxă apostolică pe care o desfășoară în Africa, în țări precum Congo, Burundi sau Rwanda. De mai bine de douăzeci de ani, desfășoară o intensă activitate de catehizare, traducând cărți duhovnicești și de cult din greacă în swahili, ridică biserici, școli sau spitale, botează mii de localnici, cercetează pe cei din închisori, pe bolnavi și săraci.

Alți invitați pe care clujenii îi vor putea asculta în cadrul seriilor duhovnicești sunt Preasfințitul Părinte Macarie Drăgoi, Episcopul Europei de Nord și Părintele Constantin Necula de la Sibiu. Temele abordate de distinșii invitați vor fi diferite, dar toate cu o mare încărcătură duhovnicească și putere de a-i întări pe cei care au nevoie de un reper și de modele de slujitori ai Bisericii.

Să îndrăznim să Îl mărturisim pe Hristos!

Gabriela Bulgaru

Ln penultima săptămână din noiembrie, tinerii din Asociația Studenților Creștini Ortodocși din România (ASCOR), filiala Cluj-Napoca, și nu numai, l-au avut în mijlocul lor pe Înaltpreasfințitul (ÎPS) Serafim Joantă, Mitropolitul Germaniei, al Europei Centrale și de Nord. Tema conferinței a fost una dintre cele mai grele: *Să îndrăznim să Îl*

mărturisim pe Hristos!, iar ÎPS Părinte Serafim a răspuns, ca întodeauna, cu multă blândețe, dragoste și înțelegere. Subiectul de actualitate, sensibil mai ales în umbra tragediei întâmplate la București în Clubul *Colectiv*, a fost succedat de numeroase întrebări aparent simple, dar complexe și temerare din partea tinerilor prezenți la conferință. Această deschidere a demonstrat, ca de fiecare dată, că prezența ÎPS Serafim este plină de familiaritate și disponibilitate pentru tineri și că maniera plină de dragoste în care comunică cu ei a dus mereu la un dialog sincer și animat.

Îndrăzneala presupune dreapta judecată

ÎPS Serafim a început, astfel, conferința prin evocarea multor exemple din Evanghelie, precum îndrăzneala slăbănogului, a femeii cu scurgere de sânge, a femeii desfrânată etc. Potrivit distinsului invitat, există peste 150 de texte scripturistice în care apare termenul de *îndrăzneală* sau *îndrăznire*. Mântuitorul Însuși ne adresează acest îndemn: „Îndrăzniți, Eu am biruit lumea.”, „Îndrăzniți, nu vă temeți!”. Omul trebuie să aibă curaj. Diavolul se luptă cu el aruncând asupra lui frica și teama ce îl fac să dea înapoi, dar Mântuitorul ne învață să nu cedăm și să insistăm în tot lucrul bun: „Cere și ți se va da. Bate și ți se va deschide etc.”. Omul, însă, are tendința să îndrăznească doar în situații deosebite, la evenimente care îl zdruncină, care îl șochează, iar în astfel de stări de tulburare, îndrăzneala nu este întodeauna bine cumpănită. Îndrăzneala presupune inerent și dreapta judecată și atitudinea înțeleaptă. Acestea trebuie să fie cumulate în orice manifestare de îndrăzneală sau de curaj, știind că, de multe ori, curajul presupune și sacrificii, și jertfă; exemplul cel mai elocvent în acest sens ni-l oferă Evanghelia: cei mai mulți prooroci au plătit cu viața îndrăzneala lor de a arăta păcatele poporului.

Biserica a fost și va fi întodeauna persecutată

Referitor la manifestările oamenilor împotriva Bisericii, în urma tragediei de la Clubul *Colectiv* din capitală, ÎPS Părinte Serafim a pus în lumină mai multe aspecte dureroase cu care se confruntă lumea și Biserica, subliniind că astăzi există o tendință greșită a oamenilor de a crede că Biserica se identifică cu episcopii, așa cum s-a lăsat să se înțeleagă de veacuri întregi, în mod eronat. „Biserica se identifică de fapt cu oamenii, cu poporul. Iar oamenii, lumea în general, trece prin nenumărate crize individuale, de societate, mondiale. Faptul că oamenii sunt împotriva Bisericii nu este o stare modernă, ci este un fapt istoric, tot atât de vechi ca și Biserica. Aceasta a fost și va fi întodeauna persecutată, dar tocmai în aceste vremuri de prigoană creștinii se identifică și se solidarizează și se întăresc în credință, în curajul cel bun, în atitudinea înțeleaptă”, a mai spus ÎPS Serafim. Extrapolând, în situația în care oamenii au adunat în inima lor anumite nemulțumiri împotriva clericilor, prezența acestora din urmă naște de cele mai multe ori revoltă, repulsie, limbaj și comportament jignitor, iar exemplele în acest caz sunt numeroase. „În aceste situații este nevoie, totuși, de o anumită prudență a preoților, de o prezență discretă și înțeleaptă”, susține ierarhul.

Neîmpărtășirea oamenilor cu Sfintele Taine – lipsa de comuniune profundă între clerici și oameni. Deasa împărtășanie

Starea de nemulțumire a oamenilor împotriva Bisericii este cauzată de lipsa de comunicare dintre ei și clerici și, mai ales, în mod fundamental, de lipsa de comuniune profundă în cadrul liturghiilor, oamenii nefiind împărtășați cu Sfintele Taine. ÎPS Serafim a atras atenția de nenumărate ori cu privire la decizia sau atitudinile eronate întâlnite în parohii de a nu-i învăța pe oameni despre însemnătatea covârșitoare a Sfintei Euharistii, de a-i opri sau de a nu-i chema la împărtășanie cât mai des posibil. „Lucrul acesta este

cu atât mai de neînțeles cu cât se întâmplă și în mănăstiri, monahii și monahiile împărțându-se foarte rar, mai ales în anumite zone ale țării. Există o nevoie stringentă de împărțire a oamenilor cu Sfânta Euharistie și de catehizare a lor despre Sfintele Taine și despre liturghie și credința ortodoxă practică, în general, care ar trebui realizată în fiecare parohie și nu neapărat în cadrul predicilor, ci în întâlniri duhovnicești deschise dialogului și interacțiunilor oamenilor cu preotul”, a subliniat ÎPS Serafim. Înaltpreasfinția Sa a mărturisit că este de-a dreptul „îndrăgostit” de serile duhovnicești la care oamenii „se dezlănțuie” în întrebări și în dialog, prin care se realizează comunicarea, relația și comuniunea dintre episcopi, preoți și credincioși, spunând că la întâlniri de acest gen din mitropolia sa participă chiar și 100-200 de oameni.

Un semnal de alarmă pentru preoți

În același context, ÎPS Părinte Serafim a afirmat că preoții trebuie să iasă în mijlocul lumii și să realizeze un dialog cu oamenii. „Faptul că Dumnezeu a îngăduit ca oamenii să se manifeste împotriva Bisericii cu prilejul acelui eveniment nefericit este un semnal de alarmă pentru preoți, care trebuie să iasă din confortul propriu, să treacă de ruptura care s-a creat între Biserică și popor, să aibă acea îndrăzneală care este aidoma smereniei patericale – când ți se face ocară ca și lauda, când ajungi să te bucuri de orice, să rămâi același om și la ocară, și la laudă”, a fost recomandarea Mitropolitului Germaniei, al Europei Centrale și de Nord

Un alt îndemn pe care l-a făcut ÎPS Serafim este acela ca oamenii să aibă îndrăzneala de a-L mărturisi pe Hristos nu numai în public, ci și în viața lor de zi cu zi. Înaltpreasfinția Sa a descris cu câtă durere privește, de 30 de ani, de când face misiune în străinătate, valorile de emigranți români care pleacă din cauza sărăciei, dar și a dorinței exagerate de a avea mai mult, pierzând ocazia, într-un fel sau altul, de a-L mărturisi pe Hristos în țară, prin viața lor de zi cu zi.

Un alt aspect dureros pe care l-a menționat Mitropolitul Serafim și un alt sfat puternic pe care l-a adresat tinerilor este acela de a corobora îndrăzneala noastră cu dragostea și milostivirea față de cei aflați în păcate și în rătăcirii mari (precum homosexualitatea). „Trebuie să fim profund duhovnicești și să avem inimă compătimitoare și să suferim față de acești oameni, pentru că ei cu adevărat suferă”.

Pierderea simțului sacru

Dialogul cu cei prezenți s-a desfășurat apoi prin întrebări și răspunsuri dintre cele mai practice, întrebările venind din partea tinerilor care au punctat aspecte imperioase despre relația dintre Biserică-preoți și popor. Astfel, a fost pusă în discuție canonizarea martirilor din perioada comunistă și s-a problematizat modul în care Biserica ar trebui să se înnoiască și prin propunerile venite din partea credincioșilor, propuneri, bineînțeles, avizate și argumentate prin prisma dreptei judecăți. ÎPS Părinte Serafim a recunoscut că foarte mulți sfinți din sinaxare au fost canonizați fără să se știe viața lor în amănunt și că tărgănarea Bisericii față de canonizarea unor sfinți, precum cea a Părintelui Arsenie Boca, în condițiile în care majoritatea covârșitoare a poporului o cere și alte impedimente nu par să fie, este de neînțeles.

A fost reiterată problema deseori Împărțășanii și lipsa de îndemn din partea preoților pentru ca oamenii să se împărțășească, iar mitropolitul a subliniat încă o dată cât este de necesar ca acest lucru să se întâmple. Înaltpreasfinția Sa a adăugat că este important ca Taina Împărțășaniei să fie precedată de Taina Spovedaniei, un aspect liturgic specific românilor și mai puțin specific altor popoare ortodoxe, dar și că este o mare pierdere că la Taina Împărțășaniei credincioșii, monahii și monahiile nu participă la fiecare liturghie, ci foarte rar, ceea ce reprezintă un defect al românilor. Acest lucru este generat și de pierderea simțului sacru în popor, de lipsa de cultură spirituală, religioasă, care este tot mai mare de la o generație la alta.

Alte întrebări puse de cei prezenți s-au referit la veșmintele și „accesoriile” așa-zis bogate ale clerului, dar și la bogățiile exterio-

re ale acestora (mașini, case etc.), la apelativele și titlurile pe care le poartă clerul în ierarhia bisericească și care sunt tot mai de neînțeles și tot mai revoltătoare pentru omul modern, mai ales pentru tineri. Alții au pus întrebări referitoare la frica de moarte, la neînțelegerea existenței suferinței în lume în rândul copiilor și al celor nevinovați, la imposibilitatea de a înțelege de ce se întâmplă atâtea rele în lume, dacă Dumnezeu este Dragoste. Răspunsurile Înaltpreasfinției Sale au fost pline de înțelegere duhovnicească și cu siguranță au fost prinse cu drag în inimile tinerilor. De altfel, Înaltpreasfințitul Părinte Serafim manifestă întotdeauna multă dragoste pentru tineri, astfel încât, de fiecare dată când poposește în țară, acceptă întâlnirile cu aceștia, iar sălile devin arhipline.

Pelerinaj pe jos în Oltenia

Iulia Anamaria Mureșan

În perioada 14-15 noiembrie, a avut loc cel de-al optulea pelerinaj pe jos și cu bicicleta, organizat de ASCOR Cluj-Napoca. De data aceasta, turul a cuprins mănăstirile din nordul Olteniei. Unul dintre scopurile principale ale acestui pelerinaj a fost acela de a parcurge pe jos „Drumul Doamnei”, pe care Doamna Maria Brâncoveanu îl făcea adesea, plângându-și soțul și fiii uciși de către turci. Însă, până acolo, cei 110 pelerini au parcurs cale lungă.

Înarmați cu voie bună, aceștia au lăsat în urmă orașul Cluj la primele ore ale zilei de sâmbătă, 14 noiembrie. Prima parte a drumului a fost parcursă, ca de obicei, cu autocarul, iar cel dintâi popas a fost la Mănăstirea Bistrița, unde ne-am închinat moaștelor Sfântului Grigorie Decapolitul, care avea să fie prăznuit pe 20 noiembrie. De acolo, am pornit spre Mănăstirea Arnota. Bicicliștii au pornit la drum încă de pe culmile ce înconjoară frumosul așezământ, iar pelerinii pedestri s-au întors apoi la Mănăstirea Bistrița, de unde au început mersul pe jos în glas de cântări și acompaniați de nelipsita bătaie de

toacă. Ținta noastră a fost Mănăstirea Surpatele, locul unde Doamna Maria și-a petrecut o mare parte a perioadei de văduvie. Acolo, pelerinii care parcurseseră pe jos 28 km s-au bucurat de câteva minute de odihnă, după care, cu binecuvântarea Maicii Domnului și cu lumânări aprinse în mâini, ne-am continuat călătoria până la Mănăstirea Dintr-un Lemn pe Drumul Doamnei, intonând imnul Învierii, ca o mângâiere pentru Doamna Maria Brâncoveanu, ca o aducere aminte de faptul că iubiții ei copii și bunul creștin Constantin sunt vii și că lucrează în continuare în Biserica lui Hristos.

Am ajuns la Mănăstirea Dintr-un Lemn la ceas de seară, în timpul vecerniei. Icoana făcătoare de minuni a Maicii Domnului ne-a întâmpinat cu fireasca blândețe și dragoste, care se pot citi pe chipul ei. Modul în care a fost descoperită acea icoană și frumusețea ei sunt un izvor de uimire în fața lucrării lui Dumnezeu. Acolo ni s-au întâmplat niște lucruri neobișnuite, ce ar putea fi clasate în categoria „Purtarea de grijă a Maicii Domnului” ori chiar a minunilor sale. În mod normal, nu urma să primim cină la mănăstire. Totuși, maicile s-au milostivit și au zis să mergem, că ne vor da ce au și că va mânca cine apucă. Ele pregătiseră doar 20 de litri de ciorbă pentru muncitori, adică 40 de porții. Marea a fost mira-

rea maicilor însă, când au aflat că din acea ciorbă au mâncat și muncitorii, și cei 110 pelerini, și a mai și rămas. Concluzia clară a fost că Maica Domnului înmulțise ciorba. De asemenea, grija Maicii Domnului s-a văzut și în ceea ce privește cazarea. Inițial, maicile pregătiseră două camere mari, cu multe paturi, la o distanță de douăzeci de minute de mănăstire. Însă, în ziua în care am ajuns acolo, s-a stricat instalația de apă, astfel că pelerinii osteniți au fost mutați în cele mai bune camere, în incinta mănăstirii.

O altă întâmplare minunată a fost aceea că unei fete dintre noi i se dislocase genunchiul din cauza efortului depus. Nu mai putea merge și nici să se dea jos din pat ori să se schimbe. Una dintre maici, care se afla acolo, a intrat în camera unde se afla fata, pentru a-i masa piciorul unei alte doamne bolnave. I-a făcut și ei un masaj, și fata s-a simțit mai bine, însă continua să șchiopăteze. A doua zi, după Liturghie, maica i-a mai făcut un masaj, în urma căruia fata și-a revenit complet. În plus, maica stareță i-a dăruit și o pereche de pantofi mai comizi.

O parte dintre pelerini a înnoptat la Mănăstirea Hurezi, prima ctitorie a Sfântului Constantin Brâncoveanu. Nici acolo nu era programat să primim masă nici seara, nici a doua zi. Totuși, și aici maicile s-au milostivit și ne-au invitat cu bucurie în trapeză. Pentru unii dintre noi, era a doua cină. La fel ca și grupul de la Dintr-un lemn, și cei de la Hurezi s-au bucurat de ospitalitatea maicilor, care ne-au cazat în camere frumos aranjate și călduroase.

Ambele grupuri au cântat a doua zi la Liturghie, fiecare la Mănăstirea unde a fost cazat, spre bucuria iubitorilor de cântări închinare lui Dumnezeu și a membrilor stranei bisericuței studenților din Hașdeu. La Hurezi am îmbrăcat și costume tradiționale, datorită atenției și dragostei Maicilor Nectaria și Maria, care ne-au invitat bucuros să le purtăm. A doua zi, după Liturghie, maica stareță Ambrozia de la Mănăstirea Hurezi, îndemnată fiind să ne spună un cuvânt, ne-a amintit că ne aflăm pe un loc sfânt, încărcat de istorie. Așa și era; ne aflam chiar pe locurile unde a călcat Sfântul Constantin Brâncoveanu și am atins aceleași uși de biserică pe care le-a atins și el.

Grupul de pelerini s-a reunit duminică, după Liturghie, la Mănăstirea Hurezi. De acolo, am plecat spre mult încercata mănăstire Ostrov, a cărei biserică nu a fost dăruită tot datorită ocrotirii Maicii Domnului. Pe urmă, am ajuns și la Cozia și, în cele din urmă, la Mănăstirea Turnu, care acum îmi părea cu mult mai frumoasă decât atunci când am vizitat-o prima dată.

Fiindcă deja pe data de 15 noiembrie începuse postul, iubitorii de colinde au și început vestirea Nașterii Mântuitorului Iisus Hristos. De asemenea, de-a lungul pelerinajului, au fost intonate în repetate rânduri, atât în timp ce mergeam pe jos, cât și în autocare ori în biserică, Paraclisul Maicii Domnului Pantanassa și Balada Sfinților Brâncoveni, cărora le mulțumim pentru ocrotire și buna lor călăuzire.

Echipa: Tatiana Onilov, Andrei Mitrică, Gabriela Bulgaru, Ana-Maria Neag, Dana Filaropol, Andreea Micu, Iulia Anamaria Mureșan, Oana Laura Dăgă, Romina Sopoian.

Adresa ASCOR:
Biserica din Hașdeu 45
Cluj-Napoca

ISSN: 1224-0567

Redacția FILOCALIA:
Piața Avram Iancu, nr. 18,
Cluj-Napoca
Fax: 0264/595 300
revista.filocalia@yahoo.com